

Hustý byznys

Nebankovní půjčky ovládne stovka firem, odhaduje šéf českého Providentu Petr Šaštinský.

ROZHOVOR
str. 12–13

Britské počty: má dáti – nedal

Britští politici chtějí přístup na společný evropský trh jako Norsko, ale nejsou ochotni za něj zaplatit.

TÉMA
str. 8–9

CZK/EUR • 27,110 / +0,040 Kč **CZK/USD** • 24,484 / +0,208 Kč **PX** • 806,43 / +2,07 % **EURO STOXX 50** • 2758,67 / +2,27 % **ZLATO** • 1314,13 \$ / -0,75 %

KOMENTÁŘ: PODEZŘELE MNOHO NÁHOD / str. 14

Krátce

Komise k policii má mít značné pravomoci

Poslanci načrtli obrysy vyšetřovací komise, která má objasnit spor politiků, policistů a státních zástupců o reorganizaci útvarů pro boj s organizovaným zločinem a korupcí. **str. 2**

Čechy znovu láká stanování

Do kempů se vrátil fenomén stanování, rodiny touží po dobrodružství. Prodej stanů roste dvouciferným tempem. **str. 5**

Insolvenční OKD trpí stovky dodavatelů

Insolvence OKD ohrožuje minimálně šest tisíc pracovních míst ve firmách, které těžarům dodávají zboží nebo služby. Těchto firem je 650, asi třetina z nich je na OKD zcela závislá. **str. 5**

Brexit zahrozil Irsku nižším ratingem

Irsko může být po Británii první unijní zemí, která pocítí brexit na svém ratingu – pokud budou dopady odchodu Londýna z EU závažnější. **str. 6**

 twitter.com/e15news

DUŠAN KÜTNER:

To bylo pořád řečí, že mají čeští fotbalisté skupinu smrti. Přitom skupina D je jediná, jejíž zástupce se nedostal ani do čtvrtfinále.

Hospodské tažení

Dobré pivo a dobré jídlo stále táhnou a čeští pivovárečníci toho rádi využívají. Nejnovější zpráva: **Pivovary Lobkowicz** otevrou ve Šporkovském paláci v centru Prahy **novou hospodu, která se zařadí mezi největší v Česku**. Nezahálí ani **Staropramen**. Spouští už třetí koncept hospod spojený s některou ze svých značek. První **Ostravarna** odstartuje v červenci v hlavním městě Moravskoslezského kraje v Hasičské ulici. **BYZNYS / str. 4**

Zápisník
Pavla Otta

Pevná hráz

O západních Čechách se kdysi tvrdilo, že představují pevnou hráz socialismu. Už delší dobu se do role pevné hráze, byť proti komunismu a různým socialistickým experimentům, pasuje šéf ANO Babiš. V Havířově se teď rozpadla koalice tvořená babišovci a komunisty, když se tři zastupitelé za ANO přidali ke KSČM. Důvod konce této komunální vlády to prý ale nebyl. Každopádně to dopadlo tak, že se komunisté dohodli se socialisty a ANO zůstalo mimo hru. Na některých radnicích se Babišovi prostě nedaří.

Daří se ale Praze a její primátorce Krnáčové, taktéž z ANO. Vedení města udělalo první krok ke stavbě pavilonu pro chov pandy velké. Na přípravu radní vyčlenili tři miliony korun. To ovšem zdaleka nebude stačit, odhadovaná cena výběhu se vyšplhá na dvě stě milionů. Další stamiliony pak spolkně pronájem zvířete, které Čína pražské zoologické zahradě laskavě zapůjčí. Vypadá to, že se z toho vyklube takový malý tunel Blanka.

Rezignaci šefa Evropské komise Junckera nežádá jen ministr zahraničí Zaorálek, ale i konzervativní frakce europarlamentu. Juncker prý ztělesňuje selhání EU, patří k viníkům brexitu a rozhodně nedokáže zajistit potřebné reformy. Juncker a další lídři unie skutečně působí jako ufoní. Nebo jako někdejší generální tajemník KSČ Milouš Jakeš. Ten koncem osmdesátých let minulého století také vůbec nechápal, co se kolem děje.

Protagonisté dne

Roman PRYMULA

ŠEF HRADECKÉ FAKULTNÍ NEMOCNICE

Na popud ministra musel složit funkci prokuristy ve firmě své dcery. Čelí skandálu, neboť komerčně pracoval pro výrobce vakcín.

str. 3

Zdeněk RADIL

ŠEF PIVOVARŮ LOBKOWICZ

Skupina bude mít v centru Prahy jednu z největších hospod v Česku. Do opravovaného Šporkovského paláce přesune i svou centrálu.

str. 4

Matthias MÜLLER

GENERÁLNÍ ŘEDITEL VOLKSWAGENU

Koncern po skandálu s emisními testy zaplatí americkým úřadům a majitelům svých naftových vozů 14,7 miliardy dolarů.

str. 7

Komise k policii má mít značné pravomoce

■ Sedmičlenný tým by měl postupně vyslechnout všechny aktéry sporu, který stále dělí ČSSD a ANO.

Pavel Otto

Poslanecká sněmovna načrtla obrysy vyšetřovací komise, která by měla objasnit spor politiků, policistů a státních zástupců o reorganizaci útvarů pro boj s organizovaným zločinem a korupcí. Podle návrhu grémia dolní komory parlamentu má mít komise poměrně značné kompetence a rozhodně by se neměla zabývat jen změnami v policii, ale i nařčeními, která padala na hlavy aktérů kauzy.

„Jsme svědky silných výroků představitelů policie a některých státních zástupců, jež nás znepokojují. Vznikne proto orgán, který to prošetří,“ uvedl předseda poslaneckého klubu ČSSD Roman Sklenák.

Návrh předpokládá, že sedmičlenný tým, kde bude vždy jeden zástupce každé parlamentní frakce, postupně vyslechně vedení policejního prezidia,

Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu a Vrchního státního zastupitelství v Olomouci. Závěry by měly být zveřejněny v říjnu nebo v listopadu. Vzhledem k utajovaným skutečnostem, které se budou také probírat, však budou zřejmě jen obecné.

Před komisí by měli postupně předstoupit šéf policie Tomáš Tuhý, končící ředitel ÚOOZ Robert Šlachta a žalobce Ivo Ištvan. Kromě nich by měli být pozváni někteří Ištvanovi podřízení nebo vedoucí ostravské expozitury Šlachtova útvaru Jiří Komárek, který obvinil Tuhého z „brutálního“ úniku informací souvisejících s hospodářskou kriminalitou. Tuhý následně podal na Komárka trestní oznámení pro pomluvu a další delikty. Poslance by tedy měly zajímat všechny informace, kvůli nimž trvá rozkol mezi ČSSD a hnutím ANO.

Ištvan i Šlachta chtějí s komisí spolupracovat. „Samozřejmě jsem připraven kdykoli před jakýmkoli orgánem obhájit postup olomouckého státního zastupitelství,“ uvedl Ištvan minulý týden po jednání bezpečnostního výboru, kde se ani on, ani Šlachta nedostali ke slovu.

Závěry komise by měly být zveřejněny v říjnu nebo v listopadu. Vzhledem k utajovaným skutečnostem však budou zřejmě jen obecné.

Se vznikem komise souhlasí většina partají napříč politickým spektrem. Kriticky se k návrhu staví uskupení Andreje Babiše, podle něhož poslanecký tým „nebude

fungovat a vyšetřování bude nadlouho“.

V zákulisí se spekuluje, že komisí povede buď občanský demokrat Pavel Blažek, anebo Helena Válková (ANO). Oba v minulosti šéfovali ministerstvu spravedlnosti. Socialisté už řekli, že svého zástupce nominovat nebudou.

Volba předsedy a členů komise by se měla uskutečnit ještě tento týden.

NÁZORY str. 14

UŽ JEN ELEKTRONICKÉ JÍZDENKY

OSTRAVA jako první město kontinentální Evropy využilo v MHD londýnský model, u něhož cestující platí prostřednictvím bezkontaktních karet. Systém nejenže nepotřebuje papírové jízdenky, ale také automaticky vypočítává optimální cenu jízdného podle toho, jak daleko či často cestující v MHD jel.

Více E15.cz

ZŮSTÁVÁ. Dvacet let dělám klinické studie, nevidím důvod, abych nepracoval ve svém oboru – tak profesor Prymula zdůvodňuje, proč, sice bez funkce, ale dál zůstává ve firmě své dcery.

Známý profesor čelí kauze s penězi od výrobců vakcín

■ Ministr zdravotnictví Němeček přiměl ředitele státem řízené nemocnice skončit s podnikáním.

Adéla Čabanová

Ředitel Fakultní nemocnice Hradec Králové Roman Prymula musel odejít kvůli údajnému střetu zájmů ze své funkce ve společnosti Biovomed. Ta zprostředkovává klinické studie a od farmaceutických firem za to získává miliony korun.

„Domluvili jsme se, že z orgánů společnosti odejde,“ sdělil deníku E15 ministr zdravotnictví Svatopluk Němeček (ČSSD). „Myslím, že ředitel fakultní nemocnice by neměl v takovém rozsahu podnikat,“ vysvětlil.

Prymula kromě hradecké nemocnice vede také odbornou vakcinologickou společnost a účastní se proto i diskuzí o tom, které vakcíny by měly být hrazené. Známý je také díky tomu, že

ve své nemocnici buduje ve spolupráci s vládou kliniku tradiční čínské medicíny.

Podle Němečka je otázkou, jestli nemůže Prymula komerční činnost pro farmaceutické firmy poškodit pověst očkování jako takového.

Prymulova dcera vlastní firmu Biovomed, jež v roce 2014 získala od farmaceutických firem

40

milionů korun.

Sám Prymula mezi svým podnikáním a dalšími činnostmi nějaký střet nespátřuje. „Konflikt je naprosto nulový,“ domnívá se. Zdůraznil přitom, že při rozhodování o hrazení vakcín z veřejných prostředků má poslední slovo ministr zdravotnictví a parlament.

A že už několik let není ani členem poradní komise.

Firma Biovomed je servisní a výzkumná organizace, při klinických hodnoceních vakcín spolupracuje s praktickými lékaři. Ti prováděli testy, Biovomed sběr dat a analýzy. V roce 2014 získala firma od farmaceutických firem podle účetní závěrky čtyřicet milionů korun a vykazovala zisk sedm milionů korun. Firmu vlastní a vede Prymulova 26letá dcera Karolína Prymulová, vystudovaná epidemioložka.

Prymula opustil ve firmě k 20. červnu svou funkci prokuristy, nadále v ní ale pracuje. „Dvacet let dělám klinické studie, nevidím důvod, abych nepracoval ve svém oboru,“ řekl profesor deníku E15.

Jak dříve informoval Zdravotnický deník, kvůli možnému střetu zájmů interponoval premiéra Bohuslava Sobotku (ČSSD) poslanec Marek Černoch (Úsvit). Ten považuje podnikání firmy Prymulových za „mimořádně podezřelý“.

Dálnice D8 bude hotová v prosinci, slíbil Ťok

Poslední úsek dálnice D8 přes České středohoří bude dokončen podle plánu, předběžně 16. prosince. Stavbu přerušil sesuv půdy v roce 2013. Kvůli vedení trasy nestabilním územím si vyžádá hloubkové odvodnění a monitoring širšího území. Uvedl to ministr dopravy Dan Ťok. Chce informovat vládu o přijatých opatřeních v červenci. Zeminu začali stavbaři odstraňovat v dubnu.

Ministr se v pátek minulý týden potkal se zástupci Ústavu struktury a mechaniky hornin AV ČR, který vypracoval studii příčin sesuvu. Podle jejich dřívějšího

vyjádření ji chybně interpretoval.

„Nedorozumění ohledně interpretace jsme si vysvětlili. Není rozpor mezi ministerstvem dopravy a ústavem struktury a mechaniky

hornin. Příčinou sesuvu byly nadměrné srážky a činnost kamenolomu Dobkovičky s nedostatečným odvodněním srážek,“ uvedl Ťok.

Podle ministra nelze říci,

že na úseku mezi Bilinkou a Řehlovicemi další sesuv nehrozí, ale jeho nebezpečí není akutní. „Jsme schopni dálnici zabezpečit tak, aby se sesuvy daly eliminovat,“ dodal. /čtk/

Více E15.cz

Nelze říci, že další sesuv nehrozí, ale dálnici je možné zabezpečit tak, aby se sesuvy eliminovaly, uvedl ministr Ťok.

Krátce

V kauze unesených dívek mohla být zpronevěra

Vrchní státní zastupitelství v Praze se zabývá podezřením na zpronevěru části výkupného, které mělo Česko zaplatit za dvě dívky unesené před třemi roky v Pákistánu. Kauzu podle serveru Neovlivni.cz už čtvrt roku řeší tajné služby. Stát nikdy oficiálně nepotvrdil, že výkupné zaplatil. Týdeník Respekt informoval o výkupném přibližně 145 milionů korun.

Ústavní soud umožnil individuální adopci

Lidem v registrovaném partnerství se otevírá cesta k individuálnímu osvojení dítěte. Ústavní soud škrtl ustanovení, které adopci registrovaným partnerům znemožňovalo. Svobodní gayové a lesby si teoreticky dítě jako jednotlivci osvojit mohli, po uzavření partnerství už to nešlo.

NÁZORY str. 14 Více E15.cz

Velké obchody zavřou o sedmi státních svátcích

Velké obchody budou muset mít ze zákona zavřeno o sedmi státních svátcích, jak to požadovaly odbory. Schválila to Sněmovna na návrh Senátu a přes odpor pravice. Proti úpravě protestovala i Hospodářská komora. Obchody budou muset mít zavřeno na Nový rok, Velikonoční pondělí, 8. května, 28. září, 28. října a 25. a 26. prosince.

Lékařská komora chystá mimořádný sjezd

Problémy zdravotnictví chce řešit Česká lékařská komora na svém mimořádném sjezdu, který svolala na 22. září, krátce před krajskými volbami. Prezident komory Milan Kubek doložil vážnost situace konstatováním, že mimořádný sjezd svolává poprvé za deset let, co stojí v čele stavovské organizace.

/čtk/

Více E15.cz

LUKRATIVNÍ MÍSTO. Pivovary Lobkowicz uzavřely smlouvu na pronájem rekonstruovaného Šporkovského paláce na dvacet let. Na kancelářském trhu převažují kontrakty na pět, maximálně do deseti let. Při dlouhých nájmech jsou ale majitelé prostor často ochotní poskytnout velké slevy.

Lobkowicz bude čepovat u miliardáře

■ Pivovary Lobkowicz budou mít v centru Prahy novou hospodu, která se zařadí mezi největší v České republice. Do opravovaného Šporkovského paláce přesunou také centrálu.

Daniel Novák

Po loňském vstupu čínského investora CEFC do skupiny Pivovary Lobkowicz se ve firmě schyluje k další významné změně. Firma podle informací deníku E15 uzavřela dohodu se společností Sebre miliardáře Petra Němce o pronájmu rekonstruovaného Šporkovského paláce v pražské Hybernské ulici. Přesune tam sídlo a otevře hospodu pro stovky lidí. „Lobkowicz si Šporkovský palác vybral jako svoji

centrálu společnosti a současně zde chce vybudovat reprezentační hospodu,“ sdělil zdroj obeznámený s plány pivovaru, který si nepřál být jmenován.

„Představení nového konceptu v centru Prahy jen potvrzuje, že kvalitní koncepty českých hospod zaměřených na tradiční kuchyni a dobré pivo fungují velmi dobře. Již fungující Potrefená husa (Staropramen), Kolkovny (Plzeň), Šalandy (Heineken), Bernard Puby (Bernard) a řada dalších tento trend hospod zašitých přímo vlastními pivovary jen potvrzují,“ uvedl Jan Voslár, specialista na prémiové nákupní ulice v poradenské firmě Cushman & Wakefield. Hybernská podle něj navíc bude těžit z plánované rozsáhlé výstavby okolo nedalekého Masarykova nádraží.

Podoba nové restaurace se teprve ladí. Jejím provozova-

telem nebude Lobkowicz, ale soukromý partner. Samotná pivovarská skupina ohledně hospody ani nové centrály nebyla ochotna nic prozradit. Otazník je tedy i nad názvem restaurace.

Lobkowicz loni odstartoval vlastní koncept pojmenovaný Šnyt. Zatím má těchto hospod pět. Už teď je však jisté, že se s rozlohou kolem tří tisíc metrů čtverečních a kapacitou až pět set hostů zařadí mezi největší nejen v metropoli, ale i v Česku. Na předních příčkách tuzemských pivnic je legendární pražský minipivovar U Fleků. Včetně venkovního posezení pojme až 1200 pijáků. Do stejného řádu šplhá rovněž kapacita Černokosteleckého pivovaru v Kostelci nad Černými lesy. Z řad velkých hráčů hraje prim restaurace Na Spilce Plzeňského Prazdroje. Vejde se do ní pět set lidí.

Staropramen spustí síť hospod Ostravarna

Dušan Kůtner

Společnost Pivovary Staropramen chce zastavit několikaletý trend úbytku návštěvníků restaurací. Spouští proto ve spolupráci s hostinskými již třetí koncept hospod spojený s některou z jejich značek. Bude se jmenovat Ostravarna, a jak název napovídá, bude určena pro region v okolí tamního pivovaru patřícího pod společnost Staropramen. První podnik se dočká ostrého startu v červenci v ostravské Hasičské ulici.

Investice do nové sítě zatím činí několik milionů korun. „Na otevření další hospody z tohoto konceptu již pracujeme a plánujeme ho na počátek příštího roku. Naší ambicí je otevření jedné až dvou Ostravarren ročně v následujících třech letech,“ uvedl mluvčí Staropramenu Pavel Barvík. „Jedná se o nefranšízový koncept, kterým chceme zákazníkům Ostravaru pomoci vytvořit stylovou hospodu s kvalitně ošetřeným pivem a dobrým jídlem,“ dodal.

První síť značkových restaurací spustil Staropramen ve spolupráci s jejich provozovateli v roce 1998 pod názvem Potrefená husa. Nyní jich jsou v provozu zhruba tři desítky a kromě piva hraje velkou roli i nabídka jídla. Na podzim předloňského roku pak

spustil projekt lidovějších podniků s názvem Naše hospoda, které jsou nyní čtyři, a to v Praze, Pardubicích a Hradci Králové. Také jejich počet by měl do budoucna stoupnout.

Ještě před patnácti lety lidé vypili většinu piva v točené formě v hospodách. S nástupem krize v roce 2009 ale lidé začali šetřit. Výsledkem trendu úbytku návštěvníků restaurací je, že na spotřebě se nyní podílí ze šedesáti procent levnější lahvové či plechovkové pivo a jen ze dvou pětín točené. Pivovary se nyní obecně snaží tento trend poklesu spotřeby točeného piva alespoň zastavit.

Záplava dvorních pivnic

Franšízové pivovarské sítě nespustil v posledních letech pouze Staropramen, ale téměř každý z velkých hráčů na tuzemském pivním trhu. Léta tak funguje například síť Plzeňských pivnic, se značkou Gambrinus je v posledních pár letech spojena síť restaurací Originál 1869. Budvar má síť podniků Budvarka, humpolecký pivovar je propojen se sítí Bernard Pubů. Na několika restauracích s názvem Šnyt se začaly nedávno podílet i Pivovary Lobkowicz.

KLASICKÉ PIVO. Ostravarny budou tradiční hospody. Hlavní má být kvalita čepovaného piva a celkově pivního hospodářství.

Čechy znovu láká stanování

■ Prodej stanů roste dvouciferným tempem, rodiny touží po dobrodružství.

Jan Šindelář

Do českých a moravských hájů se vrátil fenomén stanování. Jde o doprovodný efekt všeobecného návratu Čechů k tuzemské dovolené. Provozovatelé tábořišť ale za ním nevidí často zmiňovaný strach ze zájezdů do zahraničí, podle nich v tom má prsty spíše oprášená touha po dobrodružství a romantice. „Lidi se stanem letos výrazně přibývá. Přitom ještě před zhruba pěti lety jsme o stan nezaváděli,“ říká provozovatel autokempinku Konopáč u Heřmanova Městce Bohumil Starý.

Do kempů se v uplynulých letech jezdilo spíše do chat, bungalovů či do karavanů. Starý jako předseda Asociace kempů ČR zároveň uvádí, že celkový zájem o pobyty v kempech zatím letos roste zhruba o pět procent. „Skutečný zájem se ukáže až v návaznosti na počasí, lidé se rozhodují na posled-

ní chvíli,“ doplnil. Zvýšený zájem o stanování potvrzují i provozovatelé v jihozápadních Čechách, které patří k nejoblíbenějším kempářským destinacím. „Rodiče chtějí tento zážitek znovu zkusit a dopřát ho i dětem,“ uvedla Jitka Burešová z kempu Annín na Klatovsku. Hosté ale podle ní přijedou jen na pár dní, protože toho chtějí procestovat více. „U někoho

je to kvůli ceně, u jiného je za tím zase touha po dobrodružství,“ doplňuje provozovatel kempu Komorník na Jindřichohradecku Tomáš Holec. Rozdíl mezi cenou místa pro stan a moderně vybavenou chatou může přitom být více než desetinásobný.

Do mozaiky zapadá i rostoucí poptávka po stanech. Jeden z největších hráčů na trhu, e-shop 4camping.cz,

který každoročně pořádá výstavu stanů v Letňanech, letos eviduje u rodinných stanů meziroční nárůst poptávky o 25 procent. U levnějších stanů je to o 40 procent.

Kempování loni zažilo boom, který bude zřejmě pokračovat i letos. Do českých a moravských kempů loni po dlouhých letech zavítalo více než milion hostů, meziročně o 21 procent více.

OPRÁŠENÁ SLÁVA. České kempy zažívají boom, loni v nich přespalo meziročně o 21 procent hostů více, což z nich činí relativně neúspěšnější druh ubytování. Nejvíce táhnou zařízení, která v posledních letech investovala do vylepšení služeb.

Kolínské automobilce TPCA spadl výrazně zisk

Zatímco dělníci v kolínské automobilce TPCA sbírají síly k ostré stávce, zveřejnila firma výsledky loňského hospodaření. Účty ukázaly zvýšení tržeb za malé vozy Toyota, Peugeot a Citroën na 42 miliard korun. Avšak čistý výdělek se společností snížil o 28 procent na 267 milionů korun.

Z linek polabské továrny minulý rok sjelo 219 tisíc vozů. Meziročně to byl nárůst o osm procent. Letos TPCA plánuje podobný objem produkce. TPCA se v loňském roce podařilo výrazně srazit dluh. Společnost dvěma mimořádnými splátkami uhradila téměř dvoumiliardový úvěr od Evropské investiční banky, vyplývající z nové výroční zprávy.

Odboráři z kolínské automobilky vyhlásili v polovině června stávkovou pohotovost. Nárůst mezd, o němž rozhodla společnost, považují za nedostatečný. /dnv/ **Více E15.cz**

Stovky dodavatelů trpí insolvencí OKD

Insolvence OKD ohrožuje minimálně šest tisíc pracovních míst ve firmách, které těžební firmě dodávají zboží nebo služby. Těchto firem je 650, zhruba třetina z nich je na OKD zcela závislá. Dodavatelské firmy mají za OKD pohledávky dohromady za 1,8 až dvě miliardy korun. V Ostravě to řekl zástupce Hospodářské komory a vládní zmocněnec Jiří Cíenciala. OKD je od května v úpadku. Insolvenční návrh na sebe podala samotná firma. Dluží více než 17 miliard korun, přičemž její majetek má hodnotu necelých sedmi miliard.

V problémech jsou malé i střední podniky. Prezident komory Vladimír Dlouhý řekl, že průměrný počet zaměstnanců ve firmách,

které jsou na dodávkách pro OKD přímo závislé, je 30 až 50. „Ty firmy už se dneska dostávají do druhotné platební neschopnosti, nejsou schopny platit dále svým dodavatelům, kteří se následně dostávají do problémů,“ řekl Dlouhý, podle kterého jde o nebezpečný řetězec multiplikativních následků.

Předseda krajské hospodářské komory Jan Březina řekl, že do podání insolvenčního návrhu OKD firmy neměly problémy se splatností, a v krizi se tak ocitly zcela náhle. Cíenciala dodal, že klíčová je otázka bezpečnosti. Pokud by podle něj byly zasaženy firmy, které zajišťují bezpečnost samotné existence šachet, nastanou vážné problémy. /čtk/ **Více E15.cz**

Krátce

ČEZ chce miliardy za odstávky Dukovan

Energetická firma ČEZ požaduje po společnosti Škoda JS miliardy korun za škody způsobené několika měsíčními odstávkami v Jaderné elektrárně Dukovany. Elektrárna byla odstavena kvůli chybám v kontrolách potrubí. Správu zařízení měla na starosti Škoda JS, která ale vinu popírá.

Domácí zbrojaři zvýšili loni export na 15 miliard

Export zbraní, obranného materiálu a služeb z České republiky byl loni rekordní, překročil 15 miliard korun. Výrazně se zvýšil především vývoz do Spojených států a také do zemí Evropské unie. Řekl to prezident asociace obranného průmyslu Jiří Hynek. Export pro české zbrojařské podniky před-

stavuje 90 procent celkové produkce. **Více E15.cz**

Čínská CEFC Group může koupit strojírný Žďas

Antimonopolní úřad schválil prodej strojírný Žďas čínské CEFC Group. Jde zatím o jednu z největších čínských akvizic v Česku. Žďas dosud patřil do slovenské skupiny firem Železiarne Podbrezová Group.

CK Boš ukončila provoz i komunikaci s klienty

Ostravská cestovní kancelář Boš v lednu v tichosti ukončila provoz a nechala za sebou poškozené klienty, kteří neodjeli na zaplacené zájezdy a své peníze nyní chtějí po pojišťovně Slavia. CK Boš v podstatě zkrachovala, insolvenční návrh ale na sebe zatím nepodala a s pojišťovnou ani s klienty nekomunikuje. **Více E15.cz**

Falešný sýr si vysloužil rekordní pokutu

Státní veterinární správa uložila firmě Kovář plus z Podolí na Uherskohradištsku rekordní pokutu 2,5 milionu korun. Společnost přeprodala nejméně 106 tun náhražky sýra. Mléčný tuk byl nahrazen rostlinným. Firma se proti pokutě odvolá. /čtk, vag/

Brexit zahrozil Irsku nižším ratingem

■ Slabá libra a pomalejší růst britské ekonomiky se mohou stát hrozbou nejen pro hodnocení Irska.

Jaroslav Bukovský

Irsko se může stát první unií- ní zemí po samotné Británii, která pocítí brexit na svém ratingu. Agentura Fitch v úterý zdůraznila, že v případě závažnějších dopadů odchodu Londýna z osmadvacitky na irskou ekonomiku může být snížení hodnocení země na pořadu dne. Hlavními hrozbami pro Dublin mají být pomalejší britský růst a slabá libra. Do Británie míří 13 procent veškerého vývozu země a více než polovina jeho

zemědělské produkce. Slabá britská měna by přitom irské zboží na britském trhu podstatně zdražila.

„Brexit zvýšil rizika pro irský růst a vytváří nejistotu o budoucích vztazích se Severním Irskem. Hlavním krátkodobým rizikem může být pokles důvěry irských firem, perspektivně se může případné ochlazení britské ekonomiky ve spojení se slabší librou negativně odrazit v irské ekonomice,“ uvádí analýza Fitch. V nejbližší době agentura nicméně svůj rating měnit nehodlá.

Otazníky nad Irskem přicházejí jen den poté, co ratingová agentura Standard & Poor's srazila o dva stupně hodnocení Británie

s odkazem na hůře předvídatelnou, méně stabilní a méně efektivní politickou strukturu Spojeného království. Konkurenční ratingové agentury Fitch a Moody's snížily rating

Británie ze stupně AAA už dlouho před začátkem kampaně k referendu.

Irský problém hrozí v menší míře i dalším zemím, pro něž je Británie důležitým odbytištěm. „Nejvíce exponovány jsou vedle Irska Nizozemsko, Belgie, skandinávské země a střední Evropa. Vývoj reálné ekonomiky je přitom jeden z důležitých parametrů, které berou ratingové agentury v potaz,“ upozorňuje hlavní ekonom Deloitte David Marek.

Důsledkem sníženého ratingu může být dražší financování vlád dotčených zemí. Nicméně vliv bude vzhledem k současným nulovým úrokům zřejmě omezený.

Do Velké Británie míří
13 %
vývozu Irska a více než polovina jeho zemědělské produkce. Slabá britská měna může irské zboží zásadně zdražit.

Foto: profimedia.cz

Nejvíc robotů se prodá v Číně

Více než čtvrtina průmyslových robotů, které se v minulém roce vyrobily, našly své působiště v Číně. Podle zprávy Mezinárodní federace pro robotiku loni trh s roboty rostl o 12 procent, a dosáhl tak na nové maximum 248 tisíc vyrobených strojů. Od roku 2009 množství prodaných robotů vzrostlo na čtyřnásobek.

Čína během loňského roku potvrdila svou dominanci v robotizaci výroby. V zemi se prodalo celkem 67 tisíc strojů, o 17 procent

více než v roce 2014. Druhou zemí je s 37 tisíci Jižní Korea, třetí místo obsadilo Japonsko. Tam společnosti nakoupily 35 tisíc robotů. Největším evropským trhem je Německo, kam do firem putovalo 20 tisíc strojů.

I když je Čína největším trhem s roboty, stále do ní putuje většina strojů z ciziny. To se však může brzy změnit. Ještě předloni nakoupily firmy z Číny 25 procent robotů vlastní výroby, v roce 2015 to bylo o šest bodů víc. /mit/ **Více E15.cz**

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 28. 6. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,097
Čína	1	3,685
Dánsko	1	3,645
EMU	1	27,110
Chorvatsko	1	3,607
Japonsko	100	23,909
Kanada	1	18,780
Maďarsko	100	8,541
Norsko	1	2,891
Polsko	1	6,113
Rusko	100	37,824
Švédsko	1	2,871
Švýcarsko	1	24,998
Turecko	1	8,421
USA	1	24,484
Velká Británie	1	32,783

Akcie na pražské burze

28. 6. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	54,00	1,03
ČEZ	404,00	1,99
Erste Bank	539,70	5,72
Fortuna	85,00	-1,16
Kofola	440,00	1,85
KB	888,20	1,20
Moneta	70,50	1,44
O2 CR	219,30	-0,63
Pegas	799,90	0,36
Philip Mor. ČR	12 329,00	0,36
PLG	206,20	0,00
TATRY	640,00	0,00
Unipetrol	171,90	1,72
VIG	465,00	2,11
Celkový objem (v tisících korun)	535 452,60	

Krátce

Francouzi střídají Dány na ropném poli v Kataru

Katarská státní ropná firma Qatar Petroleum a francouzský Total podepsaly dohodu o vzniku nové společnosti, která bude rozvíjet a provozovat největší ropné pole v Kataru. Dohoda je ranou pro dánskou firmu Maersk Oil, která provozuje pole dnes. Její 25letá licence vyprší v příštím roce.

Jaderná energetika sílí hlavně díky Číně

Kapacita výroby elektřiny z jádra loni celosvětově stoupla o 10,2 gigawattu, což byl nejvyšší růst za posled-

ních 25 let. Přispěla k tomu hlavně výstavba nových elektráren v Číně.

Přiliv turistů do Turecka rekordně padá

Pokles zájmu zahraničních turistů o Turecko se v květnu dál prohloubil. Proti loňsku se počet návštěvníků země snížil o 34,7 procenta, což byl nejhlubší pád od roku 1994, kdy se tyto údaje začaly pravidelně zjišťovat. V dubnu klesl počet turistů o 28 procent. Vedle zhoršené bezpečnostní situace mají vliv i loňské rozrůžky mezi Ankarou a Moskvou, po níž turecké pláže vyklidili ruští turisté. /čtk/

Z parketu

Petr Bártek

Silnější čínské reformy

Brexit na finančních trzích zcela převládal všechna ostatní témata. Prvotní dopad na jednotlivé třídy aktiv byl očekávatelný: Riziková aktiva (akcie, komodity) propadla, bezpečná aktiva (vládní dluhopisy, zlato) rostla.

Je ale zajímavé se podívat, co se tohoto vzorce neudrželo. Akcie v pevninské Číně v pátek poklesly pouze o něco více než o jedno procento, a v pondělí již dokonce rostly a jsou zpět na úrovni před brexitem. Nejlépe si přitom paradoxně vedly akcie uhelných dolů a oceláren. Důvodem pro tento vývoj je částečně izolovanost čínského

trhu a vysoký podíl lokálních hráčů. Druhým důvodem jsou ale také probíhající reformy ve zmiňovaných dvou sektorech.

Čínská státní plánovací komise nedávno omezila počet pracovních dní v uhelných dolech ze 330 na 276 a zahájila plán omezování těžební kapacity o 500 milionů tun během tří až pěti let. Zhruba šestnáctiprocentní omezení počtu pracovních dní může i přes postupně klesající poptávku vést k deficitu několika desítek milionů tun, což je dost na ovlivnění cen uhlí ve světě.

Naproti tomu celková spotřeba uhlí v Británii je jen okolo 30 milionů tun a zpomalení HDP v EU v důsledku brexitu může snížit růst poptávky po uhlí jen o asi pět milionů tun. Čína plánuje také snížit kapacitu oceláren o 45 milionů tun, což odpovídá skoro třetině produkce v EU. Ne vše v komoditním sektoru tak musí po brexitu vypadat nevesele.

Autor je analytik ČS

Hry s emisemi přišly VW na 14,7 miliardy dolarů

Německá automobilka Volkswagen zaplatí 14,7 miliardy dolarů v rámci dohody s americkými úřady a tamními majiteli jejich naftových vozů na řešení skandálu s obcházením emisních testů. Uvádí se to v dokumentu, který americké ministerstvo spravedlnosti předložilo soudu v San Francisku.

Z uvedené částky automobilka vydá deset miliard dolarů za opravy a odkup naftových vozů, které byly vybaveny nelegálním softwarem pro manipulaci s emisemi oxidů dusíku.

Volkswagen se na základních principech řešení aféry ve Spojených státech dohodl již v dubnu. Vedle nabídky odkoupit od majitelů nelegálně upravené naftové vozy je součástí řešení také

Foto Reuters

PŮL MILIONU AUT. Dohoda s Američany se týká zhruba 482 tisíc naftových vozů s dvoulitrovým motorem, o postupu u zbývajících 85 tisíc aut s třílitrovým motorem zatím nebylo rozhodnuto.

fond pro řešení otázky nadměrných emisí, kam Volkswagen převede 2,7 miliardy dolarů, a fond na podporu zelených technologií v automobilovém

průmyslu – ten od firmy dostane dvě miliardy dolarů.

Emisní skandál VW propukl loni v září. Jen ve Spojených státech se týká takřka 570 tisíc vozů. /čtk/ **Více E15.cz**

STRATEGIE

MĚSÍČNÍK O MÉDIÍCH,
REKLAMĚ
A MARKETINGOVÉ
KOMUNIKACI
→ ZALOŽENO 1993

WWW.STRATEGIE.CZ

DOSTUPNÉ
ELEKTRONICKY

Britská vize: S EU (skoro) jako Norsko

■ Britští politici se při otázkách na budoucí vztah Velké Británie a Evropské unie často ohlížejí k příkladu Norska. Jenže i z něj si berou jen to, co se jim hodí. Cenu za volný přístup na evropský společný trh zatím nejsou ochotni zaplatit.

Sice jste si odhlasovali vystoupení z Evropské unie, ale vlastně se není čeho bát. Velká Británie bude bez bariér dál obchodovat s kontinentem, jen se udělá pár kosmetických změn v pravi-

dlech pro imigraci a pohyb pracovníků. Tak by se dala shrnout pár dní po referendu vize britských politiků, jak bude vypadat budoucí vztah ostrovního státu s Evropskou unií.

Nutnost setrvání na společném trhu zdůraznil končící premiér David Cameron. Jeho možný nástupce a jeden z lídrů kampaně za vystoupení z EU Boris Johnson ve sloupku v The

Telegraph napsal, že Británie zůstane součástí společného trhu, jen se nebude muset řídit unijními pravidly. Ministr zdravotnictví a další z možných kandidátů na premiérské křeslo Jeremy

Hunt prohlásil, že Británie si může s EU vyjednat podobné postavení, jako má Norsko, které je spolu s Islandem a Lichtenštejnem a EU součástí Evropského hospodářského prostoru. Model „Norsko plus“ by podle Huntů znamenal volný obchod s EU doplněný o omezení přistěhovalectví.

Jen včerejší výroky předních unijních a evropských politiků však britské představy odkazují do říše snivé romantiky. Unie navíc bude mít ve vyjednávání dost pák na to, jak Britý vrátit na zem. „Velká Británie si bude chtít udržet roli finančního centra Evropy. K tomu bude potřebovat zachovat takzvaný evropský pas pro své banky, aby mohly poskytovat služby i na kontinentu. Za to může unie klidně požadovat volný přístup na britský pracovní trh,“ uvádí jeden z příkladů Josef Bič, který se specializuje na evropskou politiku na Vysoké škole ekonomické.

Kromě norského modelu přichází pro Londýn v úvahu ještě švýcarská cesta. Alpská země své vztahy s unií řídí na základě více než stovky dvoustranných smluv. „Pak existuje možnost smlouvy o přidružení. Ta by stanovila, čeho se Británie bude účastnit a jak se postaví k povinnostem, které v budoucnu vzniknou změnami evropského práva. Unie ale určitě nebude chtít, aby si Londýn vyzobal jen to, co se mu líbí, aniž by za to zaplatil nějakou cenu,“ říká Václav Šmejkal, expert na evropské právo z Právnické fakulty Univerzity Karlovy.

KLÍČOVÝ OBCHOD. Britské firmy jsou součástí dodavatelských řetězců napříč celou Evropou. Na ostrovech se vyrábějí například křídla pro Airbus A380.

Nepřehledná síť smluv se Švýcary

Stejně jako se ve Velké Británii dlouho zpochybňovaly přínosy členství v EU, objevují se i ve Švýcarsku hlasy, které kritizují balík více než stovky dvoustranných smluv, kterými se alpská země přimkla k Evropské unii. „Kdo by chtěl důležitost těchto dohod snižovat, zahrává si s ohněm,“ vzkázal nedávno kritikům ministr hospodářství Johann Schneider-Ammann.

Švýcarsko zjednodušilo obchod s průmyslový-

mi výrobky s tehdejším Evropským hospodářským společenstvím v roce 1972 díky dohodě o volném obchodu. Jenže o dvacet let později Švýčari odmítli účast v Evropském hospodářském prostoru a vydali se cestou dvoustranných smluv. V prvním kole na přelomu století si především EU vybírala oblasti, kde chce se Švýcarskem více spolupracovat.

Typickým příkladem bylo zdanění úspor. Ve druhém

Švýcarsko a EU

- Zóna volného obchodu
- Dohoda o volném pohybu osob
- Dohoda o pojišťovnictví
- Dohoda o obchodu se zemědělskými produkty
- Dohoda o zdanění úspor
- Dohoda o veřejných zakázkách
- Schengenská dohoda
- Dublinská dohoda o imigraci

kole jednání o dalším balíku smluv v roce 2004 už Švýčari požadovali na oplátku užší spolupráci například v oblasti policejní spolupráce či životního prostředí. Celkem je těchto smluv dnes více než sto.

Potíž je v tom, že ke smlouvám je třeba dojednat dodatek vždy, když se v dané oblasti změní unijní právo. Už čtyři roky jedná Bern s Bruselem o novém uspořádání, kde by se

novinky v unijních předpisech snadněji přelévaly do švýcarských zákonů, jak je to v rámci Evropského hospodářského prostoru. Zatím bez úspěchu. Navíc před dvěma roky Švýčari schválili nové imigrační zákony, které stanovují kvóty na usídlování cizinců. Ty jsou ale v rozporu se stávající dohodou o volném pohybu osob s EU, kterou budou muset Švýčari vyjednat nově.

Norsko se musí řídit unijním právem

Vztahu Norska a Evropské unie se někdy posměšně přezdíval faxová demokracie. Norský parlament přijímá zákony, jejichž znění dostane faxem z Bruselu, aniž se norští politici na jejich tvorbě podílejí. Realita je trochu složitější, i když norská premiérka Erna Solbergová před referendem do Británie vzkázala, že by se Britům norský model asi moc nezamlouval.

Norsko spolu s dalšími členy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO) v roce 1994 vytvořilo s EU Evropský hospodářský prostor. Výměnou za volný obchod s unií se zavázalo, že bude ctít čtyři základní svobody vnitřního trhu – volný pohyb zboží, služeb, kapitálu a pracovní síly.

Norsko a EU

Účastní se:

- Společného trhu, včetně ochrany hospodářské soutěže a ochrany spotřebitele
- Schengenského prostoru
- Dublinské dohody o imigraci
- Spolupráce v Europolu a Eurojustu
- Společné zahraniční politiky

Neúčastní se:

- Společné zemědělské politiky
- Společné obchodní politiky
- Společné měnové politiky

Včetně toho, že bude přijímat nové unijní předpisy, jež se vnitřního trhu týkají.

„Klíčový orgán tohoto svazku je společný výbor. Ten rozhoduje, které části nových právních předpisů EU doplní zákony Norska a dalších členských států ESVO, aby mohly působit na vnitřním trhu,“ vysvětluje Václav Šmejkal, expert na evropské právo z Právnické fakulty Univerzity Karlovy. Norsko sice má při tvorbě unijních předpisů přístup do pracovních skupin Evropské komise, ale při vlastním schvalování směrnic a nařízení je mimo hru. „Tento model by asi pro britský parlament nebyl přijatelný,“ dodává Šmejkal.

Zatím se tímto mechanismem měnily norské zákony více než šesttisíckrát. Teoreticky by se členové ESVO mohli přejímání evropského práva bránit. Dosud ale zakotvení několika evropských předpisů do domácích zákonů nejvýše zpozdily.

Norsko se neúčastní unijní společné zemědělské politiky, což omezuje obchod se zemědělskými produkty. Není ani v celní unii. To by pro Británii mohl být problém. Až dosud se britská obchodní politika řídila vůči třetím zemím smlouvami, které s nimi dojednala Evropská komise. Při odchodu z EU by si obchodní vztahy museli Britové nově vyjednat sami. Od britských

politologů zaznívá varování, že na takový úkol nemá vláda dost lidí.

Norové přispívají na rozvoj evropských regionů. Na granty pro patnáct evropských států ročně dávají 388 milionů eur. Dalších 447 milionů eur posílají do unijních programů jako vědecký Horizon2020, studentský Erasmus+ či Copernicus, kterých se účastní.

Stranu připravil

Jan Stuchlík

255309/11

INZERCE

**To podstatné
pro vás
na jednom
místě!**

www.e15.cz

denikE15

@E15news

Unie začíná psát kapitolu bez Británie

■ V Bruselu včera začal summit EU. Tématem číslo jedna je takzvaný brexit.

Evropská unie je podle šéfa vrcholných schůzek společenství Donalda Tuska připravena začít jednat o rozchodu s Británií okamžitě, ale bez formálního oznámení britského odchodu nejsou rozhovory možné. Tusk připustil, že výsledkem britského referenda z minulého týdne není scénář, o kterém by EU snila. Zdůraznil však, že pouze britská vláda může iniciovat rozhovory o odchodu z EU. Tusk také navrhuje, aby se k diskuzi o budoucím směřování unie lídři 27 zemí unie, tedy bez Británie, neformálně sešli v září v Bratislavě, která bude od července unii předsedat.

Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker také ještě před zahájením pravidelného summitu v Bruselu prohlásil, že zakázal pracovníkům komise jakákoli jednání s britskou stranou do chvíle, než Londýn formálně oznámí svůj záměr

odejít. Podle něj nesmí trvat nejistota kolem brexitu. „Rád bych od britských přátel slyšel, co chtějí, abychom mohli pokračovat,“ řekl v Evropském parlamentu.

Německá kancléřka Angela Merkelová ve Spolkovém sněmu upozornila, že si Londýn nemůže vybírat jen to, co je pro něj výhodné. Evropa s Británií jako s budoucí třetí zemí jednání povede tak, aby nezpochybnila výdobytky zbylých 27 členských zemí. „Volný přístup ke společnému trhu dostane ten, kdo bude akceptovat čtyři základní evropské svobody pohybu – lidí, zboží, služeb a kapitálu,“ řekla.

Na mimořádném zasedání v Bruselu včera schválili europoslanci nezávaznou re-

zoluci, v níž vyzvali Británii k rychlému odchodu z Evropské unie. Jen tak může být ukončena současná nejistota ohledně budoucího dění. Oficiálním vystoupením mají europoslanci na mysli aktivování článku 50 lisabonské smlouvy. Pak je třeba řešit, jaké bude další uspořádání vztahů mezi Bruselem a Londýnem.

Tradičním setkáním státníků stále ještě osmadvacitky se šéfem europarlamentu Martinem Schulzem pak odpoledne začal summit. Ten měl původně na programu závažná témata, jako je migrace, bezpečnostní problematika a spolupráce s NATO či evropský hospodářský vývoj. Jedničkou však byl brexit. /čtk, hý/ **Sledujte E15.cz**

Sobotka: Unie se musí změnit

Fungování EU a Evropské komise je potřeba změnit. Bylo by teď nešťastné pouštět se do nějakých personálních bitev. Po setkání se šéfem rady Donaldem Tuskem to včera v Bruselu řekl český premiér Bohuslav Sobotka. Reagoval tak na slova ministra zahraničí Lubomíra Zaorálka, podle nějž není po britském referendu šéf komise Jean-Claude Juncker mužem na svém místě. „Nejpozději na počátku podzimu bychom měli vyslat jasný signál, jakým způsobem chceme Evropu pozitivně změnit,“ uvedl Sobotka.

POLIBEK. Šéf Evropské komise Jean-Claude Juncker včera na zasedání europarlamentu nemluvil anglicky, když si v projevu stěžoval na odchod Británie z unie. Angličtinu přitom při jednáních evropských institucí dosud používal velmi často. Jednoho z předních exponentů brexitu, šéfa Strany nezávislosti Spojeného království Nigela Farage, však přivítal vpravdě bratrským polibkem.

SKOTSKO BUDE BOJOVAT. První ministryně Skotska (premiérka) Nicola Sturgeonová včera prohlásila ve skotském parlamentu, že hodlá bránit místo, které má Skotsko v EU, a bude usilovat o to, aby Skotové mohli mít po odchodu Británie z unie i nadále přístup k evropskému jednotnému trhu.

Možný nový premiér Hunt nevyklučuje opakování referenda

Británie by mohla uspořádat další referendum o členství v Evropské unii, pokud by se jí podařilo vyjednat s Bruselem novou dohodu, která by jí zajišťovala plnou ochranu svých hranic. V deníku The Daily Telegraph to uvedl konzervativní ministr zdravotnictví Jeremy Hunt.

Politik, který v premiérském křesle vystřídá Camerona, by měl mít možnost jednat s unií ještě předtím, než podá oficiální žádost o vystoupení z bloku, která zahájí dvouletou lhůtu vyjednávání, uvedl Hunt. „Než nastavíme odpočítávací do odchodu země z EU, musíme vyjednat dohodu a dát ji ke zvážení britskému lidu, a to buď v referendu, nebo jako manifest konzervativců před parlamentními volbami,“ uvedl Hunt. Britská média už v pondělí informovala, že se Hunt nejspíš bude ucházet o nástupnictví premiéra Davida Camerona.

Podle příspěvku uveřejněného v listu The Times se naopak o premiérské křeslo nehodlá ve vnitrostraničím klání ucházet ministr financí George Osborne,

kteří spolu s Cameronom usiloval o pokračování členství Británie v evropském bloku. „Není v mé povaze dělat věci napůl a já jsem bojoval v kampani před referendem vši silou. Věřil jsem ve správnost naší věci a bojoval jsem za ni tvrdě,“ napsal Osborne. „Nejsem osobou, která by mohla přinést jednotu, kterou má strana nyní potřebovat,“ dodal.

Signifikantní je kotrmelec britských bulvárních médií, která před britským referendem podporovala hlasování pro brexit. Nyní varují před jeho následky. Nejčtenější The Sun má obavy o možnosti Britů cestovat po Evropě, The Telegraph varuje, že se EU bude nyní chovat k Británii jako k Řecku, a The Daily Mail je znepokojen možností, že Británie už nebude moci v Calais kontrolovat příliv uprchlíků. /čtk, hý/

Katalánský expremiér má jít před soud za uspořádání referenda

■ Úsilí Katalánců o nezávislost se z hlučných ulic přesouvá do tišin soudních paláců.

Soudce nejvyššího soudu Katalánska navrhl stíhání bývalého katalánského premiéra Artura Mase za to, že v roce 2014 uspořádal v této španělské oblasti referendum o nezávislosti.

Referendum o nezávislosti jednoho z nejbohatších regionů Španělska zakázal před dvěma lety španělský ústavní soud, katalánská vláda proto v listopadu 2014 uspořádala nezávazné hlasování. V něm se pro nezávis-

lost vyslovilo asi 80 procent hlasujících, ovšem jen při zhruba 40procentní účasti.

Soudce katalánského nejvyššího soudu Joan Manel Abril nyní dospěl k závěru, že bývalý premiér Mas a další dva ministři bývalé katalánské vlády Irene Rigauová a Joana Ortegová by se měli před soudem odpovídat z toho, že ignorovali zákaz uspořádání referenda.

Prokuratura teď může do deseti dnů požádat o zahájení ústního jednání. Obžalován by mohl být i další bývalý člen katalánské vlády Francesc Homs, jehož případ ale převezme nejvyšší soud, Homs má imunitu poslance.

Rozhodnutí soudce Abrila je nejspíš jeho posledním v této funkci, kterou se chystá od začátku příštího měsíce opustit na základě vlastní žádosti. Bude pracovat u nejvyššího soudu v Andoře, kde se hodlá rovněž věnovat univerzitní činnosti.

Loni schválil nový katalánský parlament, v němž mají většinu separatistické strany, rezoluci, podle níž má být uspořádáno referendum a do 18 měsíců má vzniknout samostatný stát. Španělský ústavní soud vše označil za neústavní. /čtk/

Podnět podali odboráři

Stížnost na členy katalánské vlády kvůli uspořádání referenda podala již den po jeho konání organizace Manos Limpias (Čisté ruce). Tato odborová organizace zaměstnanců veřejného sektoru prosadila tažením proti korupci. Na lavici obžalovaných dostala i sestru současného krále Felipeho VI. Cristinu kvůli daňovým podvodům, ač daňový úřad ani stát na stíhání princezny netrvaly.

Krátce

Rusko obvinilo US Navy z kritického manévru

Ruské ministerstvo obrany obvinilo americké bojové plavidlo, že se ve východním Středomoří nebezpečně přiblížilo k ruském strážnímu člunu. Americký torpédoborec USS Gravelly se podle Moskvy v mezinárodních vodách málem srazil s ruským člunem Jaroslav Mudryj. V kritickém okamžiku prý nepřevyšovala vzdálenost mezi plavidly šedesát metrů. Americká loď navíc ruskému člunu přetnula plavební dráhu.

V bojích v Jemenu umírá stále víc civilistů

Při náletech a bojích v Jemenu za posledních 24 hodin zemřelo podle armádních a kmenových zdrojů přes 80 lidí. Je mezi nimi i více než 30 civilistů. Nejvíce obětí je v provincii Táizz. V Jemenu bojují proti tamní vládě od roku 2014 šíitští povstalci, ale odehrávají se tam i boje proti teroristům z organizace al-Káida a útočí tam i bojovníci IS.

V Sýrii a Iráku bojovalo 780 lidí z Německa

Do Sýrie a Iráku odešlo z Německa do konce loňského roku na 780 islamistů, aby na Blízkém východě bojovali za Islámský stát. Asi třetina z nich je už zpátky v Německu, vyplývá z výroční zprávy o činnosti civilní kontrarozvědky. Celkově se ale počet odcházejících bojovníků snižuje. /čtk/

NEVZDÁVAJÍ SE

V PAŘÍŽI se stále stávkuje proti vládní reformě zákoníku práce. Přes 2500 pořádkových policistů včera dohlíželo na to, aby demonstrace nepřerostla v násilí, jak se stalo při některých dřívějších protestech. Plánovanou trasu lemovaly kovové zátarasy a policie varovala, že zatkne každého, kdo bude skrývat obličej pod maskou nebo si přinese zbraně. Demonstrace proběhly také v dalších městech – Marseille, Lyonu, Rennes či Le Havre. Premiér Manuel Valls se má dnes sejít s lídry nejmocnějšího odborového svazu CGT a také s předáky další vlivné odborové ústředny FO.

Foto Reuters

Kuba nedala víza delegaci kongresmanů USA

Kuba neudělila víza členům amerického Kongresu, kteří chtěli ověřit bezpečnost kubánských letišť před zahájením pravidelných linek mezi oběma zeměmi. S pravidelnými lety na Kubu se šest amerických aerolinek chystá začít od září.

„Stále nevíme, zda má Kuba adekvátní tělesné skenery a systémy detekce výbušnin,

jestli má technologii pro odhalování falešných pasů, jak jsou prošetřováni zaměstnanci letecké dopravy ani zda budou moci federální agenti létat na palubě komerčních letů,“ uvedl člen Sněmovny reprezentantů John Katko.

Podle zástupce amerického Úřadu pro bezpečnost v dopravě (TSA) Larryho Mizella splňuje všech sedm

Člen Sněmovny reprezentantů John Katko považuje výsledky inspekce za „skličující obraz“ bezpečnosti kubánských letišť.

kubánských letišť, kam mají aerolinky začít létat, bezpečnostní standardy Mezinárodní organizace pro civilní letectví. Vyplývá to z inspekce, již TSA provedl minulý měsíc, řekl Mizell.

Katko ale řekl, že výsledky inspekce považuje za „skličující obraz“ bezpečnosti kubánských letišť. Podle něj jsou například v celé zemi

jen dva kompletní letištní skenery lidí, a to s čínskou technologií, a psi na detekci drog nejsou dostatečně vycvičeni. Ani informace o prověřování zaměstnanců kubánských letišť podle Katka nejsou přesvědčivé.

Tento měsíc dostalo povolení šest amerických aerolinek na 155 zpátečních letů týdně. /čtk/

Trh nebankovních půjček ovládne stovka firem

■ Nový zákon o spotřebitelském úvěru hodlá džungli pouliční lichvy zkultivovat v přehlednou arénu silných hráčů. I tak ale zůstane zřejmě český trh jedním z nejkonkurenčnějších v Evropě. Na rozdíl od okolních zemí se totiž do byznysu s rizikovými půjčkami tlačí i banky přetékající volnými penězi. „Banky dnes konsolidují půjčky, které by jinde v Evropě konsolidovaly jen těžko,“ říká šéf českého Providentu Petr Šaštinský.

Jaroslav Bukovský

ES Soudě podle vývoje ziskovosti Providentu, váš byznys nezažívá nejlepší časy, z necelé miliardy zisku v roce 2012 zbylo loni 650 milionů, čím to?
Česká republika se posunula mezi takzvané rozvinuté trhy, s naším tradičním modelem osobních půjček jsme dosáhli vrcholu. I podle statistik České leasingové a finanční asociace jsme dvojkou na českém trhu. V tradičním segmentu tedy neočekáváme další růst. V posledních třech letech se výrazně změnil celý trh spotřebních financí, přišla řada nových hráčů, naše klienty oslovují banky a část spotřebitelů, především těch mladších, upřednostňuje při získání financí on-line.

Petr Šaštinský (49)

Vystudoval ČVUT, kariéru odstartoval ve Skofinu, kde od roku 1992 působil jako provozní ředitel. Poté vystřídal vedoucí pozice v ING, GE Money Auto nebo v nizozemském finančním holdingu NOA. Byl rovněž předsedou představenstva ruské banky Forus. Rád rybaří, lyžuje, hraje golf a mezi jeho koníčky patří rychlá auta.

Přiznávám, že na tento vývoj trhu jsme nezareagovali včas a těmto zákazníkům jsme neměli co nabídnout. Ještě letos ale připravujeme produkty, které to změni. Dlouhodobě vidíme potenciál růstu právě v této oblasti.

ES Jak funguje byznys letos?

Letošní obchody jdou zhruba stejně jako loni, s vývojem kvality portfolia jsme spokojeni. Potíž je v tom, že trh roste převážně v účelových úvěrech. Spotřebitelé si více půjčují na delší dobu, na bydlení a na auta. Náš segment trhu, tedy neúčelové, nezajištěné spotřebitelské půjčky, naopak mírně klesá. Navíc sílí konkurence z řad bank, které mají přebytek peněz a tlačí se do segmentů, které dříve neobsluhovaly, roste chuť bank jít do rizika. Pozitivní je alespoň fakt, že se podíl nesplácených úvěrů nezvyšuje.

ES Jak vnímáte konkurenci v podobě mikropůjček?

Půjčky do výplaty jsou fenoménem, který před pěti lety ještě neexistoval, a dneska na něj reagují už i velké banky, protože jim přetahuje klienty. Myslíme si, že část těchto hráčů zmizí spolu s novým zákonem o spotřebitelském úvěru. Na trhu je kolem 50 tisíc subjektů, které mají živnost na poskytování spotřebitelských půjček, což ve světě nemá obdoby.

!! Na Slovensku teď nepůjčujeme. Přitom lidé tam peníze chtějí, měli jsme případ, kdy klient zamkl obchodáka v bytě, aby mu půjčil peníze.

ES Je pro vás tenhle segment trhu atraktivní, uvažovali byste o vstupu?

Ne. Testovali jsme to, ale potřeba našeho zákaznického segmentu leží jinde. Tento trh navíc podle našich zjištění často generuje profit z kumulujících se sankcí, ne z úroků jako banky nebo my. Touto cestou jít nechceme.

ES Očekáváte od nového zákona o spotřebitelském úvěru příliv klientů?

Mělo by to tak být. Část firem, které poskytly půjčky klientům před účinností zákona, nebude schopna jim půjčky dále poskytovat, protože se tak vystaví obrovskému riziku. Pokud se ukáže, že před půjčkou dostatečně neprověřily bonitu klienta, může být smlouva prohlášena za neplatnou, a dlužník by tak splácel jen jistinu.

ES Jak se vyvíjí počet vašich obchodních zástupců?

V současnosti jich máme kolem dvou tisíc, tedy zhruba o deset procent méně než loni.

ES Často se hovořilo o tom, že jejich služby jsou poměrně drahé.

Je to součást modelu a klient má možnost volby. Navíc pro nás je obchodní zástupce prakticky jediný nástroj, jak reálně prověřit bonitu klienta. Jedna věc je, že máte potvrzení o výplatě a vezmete si data z nějaké databáze, ale skutečný stav toho dlužníka zjistíte, až když k němu přijdete domů.

ES Jaký máte v současnosti podíl bezhotovostních půj-

ček, před třemi lety to bylo kolem pěti procent. Dneska je to přes deset procent.

ES Takže nejdůležitější je stále osobní hotovostní půjčka. Nebojíte se, že vám bude z byznysu stále více ukrájovat on-line konkurence?

Jak jsem říkal, trend je jasný a reagovat musíme i my. Už letos hodláme investovat do nových produktů, které půjdou i tímto směrem. Chystáme velký projekt uprostřed

srpna včetně nového on-line prodejního kanálu.

E15 Jaká je průměrná výše půjčky a její vývoj?

Celkové zadlužení domácností se v Česku zvyšuje, rostou i půjčky u nás, aktuálně je to kolem 18 tisíc korun.

E15 Jak vypadá váš průměrný klient?

Je z nižší až střední příjmové skupiny, mírně častěji je to žena, věkově mezi 40 až 50 lety.

E15 Roste doba splacení?

Splatnost je z povahy našeho byznysu a výše půjček spíše kratší, kolem jednoho roku. Nicméně v poslední době roste podíl dlouhodobějších půjček.

E15 Ještě před několika lety jste si pochvalovali vývoj byznysu ve střední Evropě a najednou jste letos ohlásili odchod ze Slovenska, proč?

Zatímco v Česku fungoval při přípravě nového zákona dlouhodobý dialog mezi zákonodárcem a hráči na trhu, na Slovensku to bylo jinak. Na Slovensku veškeré legislativní změny probíhaly ze dne na den bez toho, aby zákonodárce odhadl vývoj trhu po takové změně. Zhruba ze dvou set firem zůstalo dnes na Slovensku 25 hráčů. My jsme byli první, kdo tam získal licenci, ze dne na den nicméně vláda stanovila tak striktní úvěrový strop, že bychom tam podnikali pod náklady. Takže jsme přestali prodávat nové půjčky, ale cesty stále hledáme.

E15 Jak teď vypadá slovenský trh?

Statistiky za první kvartál jsou naprosto tristní, obrovský propad půjček a bankovní trh o to nenarostl, takže podstatná část dlužníků se octla v úvěrové nouzi a přešla pravděpodobně do černé zóny. Došlo tedy přesně k tomu, co zákonodárce nechtěl. Že by si ze dne na den 20 nebo 30 procent lidí nepotřebovalo půjčit, se mi nechce věřit. Úvěrové firmy se ani zvlášť nesnaží lovit nové klienty, reklamu na půjčky tam krom peer to peer prakticky neuvidíte.

E15 Čekáte něco obdobného v Česku? Jak bude podle vás vypadat trh?

Podle toho, jak zatím jednání probíhají, by to nastat nemělo. Zůstane tu podle mého řádově do jedné stovky nebankovních firem, ale hlavní smysl vidím v tom, že se nebankovní finanční trh přiblíží tomu bankovnímu a pro spotřebitele bude mnohem přehlednější. Všichni budou muset hrát podle stejných pravidel.

E15 Jakou část byznysu vám dělalo Slovensko?

Kolem 30 procent klientů bylo ze Slovenska, v obdobném poměru byl i zisk.

E15 Je ještě nějaká šance se na Slovensko vrátit?

Prostřednictvím asociace se snažíme, byznys tam normálně běží, máme tam zaměstnance, staráme se o klienty, jen nepůjčujeme a podle posledních aktuálních informací přestal půjčovat další velký hráč. Chystáme se na další schůzky s regulátorem, ale zatím to nikam nespěje. Je to pro nás obrovské zklamání, vybudovat tam byznys stálo strašně peněz i energie. Přitom lidé tam peníze chtějí, měli jsme případ, kdy klient zamkl obchoďáka v bytě, aby mu půjčil peníze, ale není to prostě za současných ekonomických podmínek možné.

!! Češi mají jednu z nejvyšších průměrných půjček, zhruba o 15 procent vyšší než jinde

E15 Co se s novým zákonem v Česku změní z pohledu klienta?

Bude lépe chráněn, klienti budou znát limity pokut, budou vědět, že mají silnější oporu u regulátora, budou schopni se lépe bránit nátlakovým půjčkám. Naopak negativem může být, že úvěrová firma klienta častěji odmítne.

E15 Jaké je u vás průměrné uspokojení zákaznického požadavku na výši úvěru? Kolem padesáti až šedesáti procent.

E15 Má český trh nějaké specifikum proti ostatním trhům?

Je jedním z nejkonkurenčnějších trhů mezi zeměmi střední a východní Evropy. Banky daleko víc otvírají klientům pomyslné dveře. Konsolidují půjčky, které by jinde v Evropě konsolidovaly jen těžko.

E15 Jdou tedy české banky do většího rizika než v jiných zemích?

Ano, když to srovnám třeba s Polskem, mám pocit, že bankovní přístup ke konsolidacím je v poslední době přinejmenším dost odvážný. Český trh je i cenově na dně, zvláště sazby hypoték jsou ve srovnání s ostatními trhy, na kterých působíme, nejnižší. Je to dáno hlavně přebytkem peněz v bankách.

E15 Jak se liší vaši klienti napříč evropskými trhy?

Češi mají jednu z nejvyšších průměrných půjček, zhruba o 15 procent vyšší než jinde, jinak je to podobné.

E15 Chystáte nové produkty, co hodláte představit?

Chceme jít do dalších segmentů trhu, do nových technologií, digitalizovat i náš tradiční segment a posilovat návratnost klientů, a následovat je s produkty. Tedy zejména prodloužit splatnost, zvýšit půjčky.

E15 Kam až hodláte jít?

Průměrný krátkodobý úvěr v České republice je dneska kolem 150 tisíc a neustále roste. Tomu se přizpůsobíme i my s naší nabídkou.

E15 Chystáte se nějak rozšířit obchodní model?

Zvažujeme prodej produktů třetích stran, ale hovořit o tom je zatím ještě předčasné.

E15 Jak vás zatíží nová regulace spojená s přísnější legislativou?

Bude tu spousta nových procesů, musí vzniknout některá nová oddělení, bude to velká investice. Musíme například pět let archivovat obrovský objem dokladů, na základě kterých jsme klientům půjčili, příští rok to budeme digitalizovat, to jsou všechno peníze.

E15 Na kolik taková adaptace na novou úvěrovou legislativu vyjde?

Řádově to jsou desítky milionů. Vezměte si třeba povinnost registrace obchodních zástupců, ta nás bude stát dva tisíce na člověka, celkem tedy čtyři miliony, a k tomu přibudou školení a povinné zkoušky.

E15 Chystáte se na nové trhy?

Letos jsme vstoupili na on-line trh ve Španělsku, v nejbližší budoucnosti nic dalšího nechystáme.

Foto E15 Anna Vacková Zx

Tvář dne

„Kdo chce z rodiny EU vystoupit, ten nemůže očekávat, že s tím odpadnou všechny povinnosti, ale privilegia nadále zůstanou,

řekla německá kancléřka
Angela Merkelová
str. 10

Foto Reuters

Komentář

Jana Havligerová

Podezřele mnoho náhod

Česko má další skandál. Vrchní státní zastupitelství v Praze se zabývá podezřením na zpronevěru části výkupného, které mělo Česko zaplatit za Hanu a Antonii, dívky unesené před třemi roky v Pákistánu. Podle serveru Neolivní.cz kauzu do čtvrt roku řeší tajné služby, oficiálně se jí nyní zabývá pražská vrchní zástupkyně Lenka Bradáčová. Ne že by to nebyl skandál. Ba byl by to dokonce skandál obřích rozměrů, pokud by se ukázalo, že se část milionů určených na výkupné ztratila kde-si v bůhví čích kapsách. Pozoruhodné však je i to, že rodící se aféra opět míří na vládní sociální demokracii, konkrétně na ministra vnitra Chovance. Zaplacení výkupného měl totiž na starosti Úřad pro zahraniční styky a informace, který spadá právě do jeho gesce.

Informace na veřejnost unikla těsně předtím, než poslanci začali jednat o zřízení vyšetřovací komise,

kteřá by měla vyjasnit zákonnost postupů všech aktérů bitvy o reorganizaci policie mezi hnutím ANO a sociální demokracií. Aby toho nebylo málo, poslanec-ký klub hnutí ANO, kterému se ustavení vyšetřovací komise nezamlouvalo, vypustil další kouřovou clonu. Pokusil se prorazit s novým bodem jednání, a to slyšením policistů ÚOOZ a veřejných žalobců přímo před plénem Poslanecké sněmovny. Pro přesnost, šéfa protimafián-

Přes všechnu skepsi není zřízení vyšetřovací komise v tomto případě vůbec od věci.

ského útvaru Roberta Šlachty a olomouckého vrchního státního zástupce Iva Ištvana. „Věřím, že veřejnost se dozví pravdu,“ zdůvodnil návrh ministr spravedlnosti.

Jen těžko se lze ubránit dojmům, i přes takové šlechetné ujištění, že se hrálo jen o to, aby Šlachta a Ištvan mohli zopakovat a asi i trochu rozvést vážná obvinění policejního prezidenta Tuhého. Tím by ANO získalo solidní muniční k dalšímu přesvědčování veřejnosti, že reorganizaci policie dochází „v přímém přenosu k likvidaci útvaru,

který bojuje proti korupci a organizovanému zločinu“. V kostce, všechno dohromady je to taková pěkná shoda náhod. Pak už by jen zbývalo šikovně obrátit pozornost médií k nové aféře.

Veřejnost by se skutečně měla dozvědět pravdu. Konečně ovšem nikoli tu servírovanou po pečlivě vybraných chutných kouscích, které na talíře spřízněných novinářů nosí vyšetřovatelé. Takže přes všechnu skepsi zřízení parlamentní vyšetřovací komise v tomto případě vůbec není od věci. Ty ustavené v minulosti toho sice zase tolik nevyšetřily, ale třeba komise, která se věnovala pádu IPB, alespoň přesně zmapovala příčiny a okolnosti krachu tehdejší lvi banky.

Obvinění policejního prezidenta ze spojení se zločinci je natolik vážné, že se jím parlament musí tak či onak zabývat. Vyšetřování by přinejmenším mohlo zarazit partyzánsky vedený boj. Protože přes zdánlivý klid, k němuž přispěl hlavně prezident Zeman, není pochyb o tom, že bitva o policii je pořád na začátku. Je to zásadní spor ve vládní koalici. Jde o politickou moc, o válku vedenou hlava nehlava. V sázce je přitom v konečném důsledku ústavní pořádek, který se někteří aktéři snaží ohnout ve svůj prospěch.

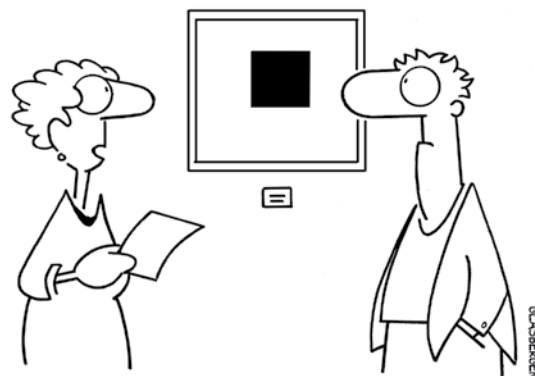
Glosa

Krok k rovnoprávnosti

Deset let mohou v Česku homosexuální páry uzavírat registrovaná partnerství. A stejných deset let se mluví o možnostech těchto párů adoptovat děti. Včera do této debaty vstoupil drobným krůčkem vpřed Ústavní soud. Vyřešil absurditu systému, v němž gayové a lesby žijící „na hromádce“, tedy bez registrovaného partnerství, měli v případě osvojování dětí výhodnější postavení než registrovaní partneři.

Dá se čekat, že tento krok postupně povede k tlaku na úplné zrovnoprávnění registrovaných partnerství v otázkách adopce, přesněji v otázce společného osvojení, které je dosud občanským zákoníkem vyhrazeno manželským pářům. Je načase. Těch deset let nepřineslo ani kolaps tradiční rodiny, ani úpadek společnosti do sexuální dekadence, jak strašili turdi konzervativci. Nepřineslo ani žádný argument, který by byl silnější než holý fakt, že každému dítěti bude lépe v láskyplném rodinném prostředí než v dětském domově.

Martin Čaban

V katalogu se píše, že podle autora díla je to kruh mající problémy se zvládáním stresu.

Malíř je svéhlavá individualita

■ Kniha německého spisovatele a překladatele Klausa Modicka přibližuje čtenáři prostředí intelektuální bohémy, umělců na přelomu devatenáctého a dvacátého století. Zároveň je zdařilou psychologickou sondou do citění dvou mužů – umělců.

Zuzana Dorogiová

Nakladatelství Host vydalo nenápadnou útlou knížečku *Koncert bez básníka*. Klaus Modick v ní zachycuje údajně fiktivní příběh o malíři Heinrichu Vogelerovi a jeho nejslavnějším obraze německé secese *Koncert neboli Letní večer*. Ten však přes deklarovanou fiktivnost vychází ze skutečných událostí zachycených v poznámkách a denících jak Vogelerových,

tak jeho přítele básníka Reinera Marii Rilkeho.

Modick se v knize ptá, proč básník na obraze chybí, ačkoli jej tam Vogeler původně namaloval. Vykresluje, jak se přátelství mezi oběma muži pozvolna proměnilo v topornou zdvořilost.

Autor odhaluje zákulisí umělecké scény ve vzniknuvší skupině německých umělců, takzvané umělecké kolonii ve Worpswede, kde se Vogeler usadil se svou ženou a kde koupil dům. Právě v něm se často umělci scházeli k disputacím, rozpravám o smyslu umění plným póz i předstírání. Řada z nich žije v bídě a hledá mecenáše zejména mezi aristokraty, jimž mohou namluvit, že právě oni jsou těmi, kdo nejpřirozeněji zobrazují či popisují svět, vztahy, emoce. Vogeler si uvědomuje zoufalství toho všeho. A Rilke se uměl vmluvit.

Velice čtivým jazykem odhaluje autor hořkou realitu básníkovy soukromí, ale

UMĚLEC. Heinrich Vogeler je klasikem německé secese.

i ostatních umělců, kteří se intelektuálně vymezují proti zbytku společnosti, anebo projevují své politické sklony a levicové sociální citění, avšak na přání zákazníka se nezdráhají uchýlit k vypočítavosti. Ukázky Rilkeho básní i líčení jeho chování ve společnosti potvrzují zároveň jeho charisma i přitažlivost pro ženy.

Vogeler mu má ale za zlé, že ve skutečnosti odmítá žít normální život, odmítá svou

rodinu, dítě a manželku, rovněž malířku, zcela upozadil. Nade vše je mu práce, již je pro něj umění. Vogeler shledává Rilkeho pokryteckým, a právě proto se jej rozhodne vymazat ze svého obrazu.

Klaus Modick: Koncert bez básníka

Nakladatelství: Host, 2016
Předklad: Tomáš Dimter
Hodnocení: 80 %

Sudkova katedrála sv. Víta

■ Ateliér Josefa Sudka vystavuje 30 originálních fotografií, kterými proslulý umělec zachytil Chrám sv. Víta za protektorátu.

Ateliér Josefa Sudka v Praze na Újezdě otevřel přehlídku dosud nevystavovaných snímků slavného fotografa ze svatovítské katedrály. Nejde však o známý soubor snímků rozestavěného chrámu ze dvacátých let, ale naopak o fotografie spíše neznámé, pocházející z válečného pro-

tektorátního období. Výstava s názvem *V šeru chrámu* potrvá do 30. srpna.

Někdejší Sudkův ateliér dnes funguje jako výstavní síň zaměřená na prezentaci fotografie a provozuje její společnost PPF Art. Výstavou připomíná letošní dvě kulatá výročí vážící se k životu slavného českého fotografa, 120. výročí narození (1896) a 40. výročí jeho úmrtí (1976).

Náměty fotografií z vystavovaného cyklu zahrnují pohled na katedrálu sv. Víta vcelku i v detailu.

Jsou to snímky interiérů či exteriérů, architektonických detailů, chrámové výzdoby, mobiliáře a inventáře včetně předmětů chrámového pokladu, a to v množství variant i zkušebních pozitivů.

Pro výstavu v Ateliéru Josefa Sudka kurátoři výstavy

vybrali soubor zhruba 30 originálních fotografií. Snímky z interiéru chrámu a jeho detailů vystihují Sudkovu precizní techniku, atmosféru zprostředkovat nanejvýš intimní sdělení o válkou ztišeném monumentu.

Dvojitě letošní výročí Josefa Sudka připomíná také Uměleckoprůmyslové muzeum, které vlastní velkou část fotografovy pozůstalosti. Pro Muzeum kubismu v Celetné ulici připravilo výstavu jeho dosud nepublikovaných fotografií moderní architektury; potrvá až do 18. září. /čtk/

Od úmrtí významného českého fotografa Josefa Sudka letos uplyne **40 let.**

Krátce

Aerosmith vyjedou na poslední turné

Legendární americká rocková kapela Aerosmith naplánovala na rok 2017 rozlučkové turné, neboť dle slov frontmana skupiny Stevena Taylera „nastal čas“. Zpěvák a kytarista to uvedl v rozhlasovém pořadu. Jeho manažerka ale později časopisu *People* řekla, že rozlučková šňůra neznámá definitivní rozpad kapely.

Nultý bod poosmé ukáže divadelní trendy

Divadlo v Celetné nabídne od 18. do 23. července milovníkům pohybového, tanečního a experimentálního divadla poosmé festival *Nultý bod*. Představí divákům nové tendence a přesahové žánry objevující se v divadelním umění v tuzemsku i v zahraničí.

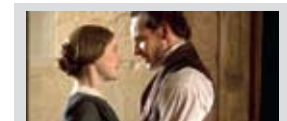
Zemřel Bud Spencer

Ve věku 86 let v Římě zemřel italský herec Bud Spencer. Spencer se proslavil hlavně rolemi v italských westernech, v nichž hrál po boku Terence Hilla. Pozdější ikona italského filmu vystudovala práva a zprvu se věnovala kariéře sportovce. Spencer byl plavcem a vodním pólistou. Itálii reprezentoval i na olympijských hrách v Helsinkách a Melbourne. /čtk/

Tipy

E15

ČT2 • 21.30

JANA EYROVÁ

Mia Wasikowska a Michael Fassbender v nové adaptaci nestárnoucí klasiky.

Seriálový král J. J. Abrams

■ Seriály jsou nejvýznamnějším zábavním artiklem současnosti. Slavní herci a tvůrci se stále častěji snaží uspět na televizní obrazovce stejně jako ve filmu. Na počátku této proměny stál **seriál Ztracení**, který měl na stanici ABC premiéru 22. září 2004. **Jeho hlavního tvůrce J. J. Abramse** lze označit za jednoho z **otců moderní televizní zábavy**. Abrams, který po Ztracených oprášil také vesmírné ságy Star Trek a Star Wars, oslavil tento týden **padesátiny**.

Stanislav Šulc

S příběhy žil J. J. Abrams odjakživa. „Četl jsem od útlého dětství, rodiče tím byli šokováni.“ Přesto mu byl souzen spíše svět obrazů. Oba jeho rodiče, otec Gerald i matka Carol Ann, pracovali jako televizní producenti. Malý Jeffrey Jacob tak podobně jako o generaci dříve Steven Spielberg a George Lucas vyrostl při sledování pohyblivých obrázků. Díky tomu se mu do krve dostala funkční schémata vyprávění, která později využil v televizní i filmové tvorbě. „Je důležitější se naučit, o čem mají filmy být, než jak je natočit,“ prohlásila dnešní superhvězda Hollywoodu.

TĚŽKÁ CESTA VZHŮRU

Již v patnácti dostal Abrams první filmovou práci. Pro horor Dona Dohlera Night-beast složil hudbu. Ještě na univerzitě spojil síly s Jill Mazurskou a vytvořili první filmovou povídku. Tu posléze koupilo studio Touchstone a stala se základem pro snímek Takový je byznys. Zapadlý film ničím neoslouhuje, přesto se Abramsova kariéra rozjela.

Svou invenci postupně propůjčil mnoha dodnes známým filmům, jako byl Shrek, Armageddon nebo komedie Na rybách. Většinou fungoval jako autor jedné z verzí scénáře. Nejvíce se mohl realizovat jako

spolutvůrce svého prvního televizního seriálu Felicity. Seriál vysílala stanice The WB mezi lety 1998 až 2002 a Abrams na něm pracoval s jedním ze svých klíčových spolupracovníků Mattem Reevesem. Magazín Time seriál v roce 2007 zahrnul do seznamu 100 nejlepších seriálů všech dob. Optikou pozdějších úspěchů však zatím šlo o pouhé paběrkování.

ZLOBIVÝ ROBOT

Hlavní část Abramsovy kariéry začíná v roce 2001, kdy spolu s Bryanem Burkem založil produkční společnost Bad Robot. „Miluji představu antropomorfizace strojů. Miluji myšlenku, že vezmete kus technologie a vdechnete jí osobnost,“ prohlásil Abrams. A jeho zlobivý robot osobnost má – od roztomilého loga po sérii filmů a seriálů, které pod hlavičkou Bad Robot dodnes vytvořil.

Prvním produktem nové společnosti byl seriál Alias, který znají i čeští diváci. Příběh se točil kolem dvojité agentky CIA a Abrams spolu s hlavními spolupracovníky Robertem Orcim a Alexem Kurtzmanem vytvořili atraktivní mix akční podívané, špiónážního thrilleru a sci-fi, který se na přelomu tisíciletí stal fenoménem. Seriál běžel pět sezon a sklídl řadu cen.

Na filmovém plátně však Abrams na úspěch stále

Jeffrey Jacob Abrams (50)

Narodil se 27. června 1966 v New Yorku do rodiny televizních producentů. První filmovou práci dostal v 15 letech, první celovečerní film natočil až v 35 letech. Vytvořil seriály Alias, Ztracení či Hranice nemožného. Natočil celkem pět filmů včetně dvou snímků série Star Trek a nejnovějšího dílu Star Wars. Má ženu a tři děti.

čekal. Prvním a na dlouhá léta posledním filmem Bad Robot Productions byl zapomenutý horor Jízda do pekla, který Abrams napsal.

TELEVIZNÍ BOMBA

Datum 22. září 2004 se stalo zlomovým nejen pro jeho kariéru, ale pro celou televizní zábavu. Toho dne si odbyl veřejnou premiéru pilotní díl seriálu Ztracení, který se stal postupně jedním z nejdůležitějších televizních seriálů.

Kouzlo Ztracených bylo postaveno na třech revolučních principech. Prvním byla zápleтка. Ztracení nebyli typickým seriálem, který je motivován postavami, ale stále se košaticím dějem vycházejícím z otázky „co

kdyby...“ (konkrétně co kdyby letadlo spadlo na tajemném ostrově a několik lidí přežilo). Postavy hrály druhé housle, a na rozdíl od dosavadních kánonů televize mohly hlavní postavy Ztracených klidně umírat.

Druhá novinka – o šokujících zvratech se vedly četné internetové diskuze, jež se staly součástí marketingových kampaní, a díky tomu se zrodil kulturní fenomén srovnatelný s Přáteli či Akty X. Jen rychleji a daleko cíleněji, což od té doby zopakovala řada slavných seriálů (nejnověji například Živí mrtví).

Třetí revoluční počín souvisí s nastupujícím internetovým publikem. Seriál si přes pirátské servery stahovali lidé po celém světě. Většinou kompletní sérii. Tím se zrodil „binge-watching“, tedy sledování seriálu v kuse, a nikoli podle televizního rytmu. Abrams a jeho kolektiv tomu navíc pomáhali netradiční stavbou epizod – ty končily vždy těsně před vyvrcholením napínavého děje. Divákovi pak nezbyvalo než si okamžitě pustit další díl. Ztracené nejlépe vystihuje slavný Abramsův citát, že „záhada je daleko důležitější než poznání pravdy“.

ZKOUŠKY ZA STAMILIONY DOLARŮ

Po úspěchu Ztracených dostal Abrams v roce 2006 zakázku snů – napsat a režimovat první celovečerní film, třetí pokračování série Mission Impossible s Tomem Cruisem v hlavní roli (a také v pozici producenta). Pikantní je, že v roce premiéry již oslavil čtyřicátiny. Abrams využil svého talentu pracovat se známými žánrovými vzorci zcela nově a třetí pokračování série uspělo u diváků i kritiků. Dodnes je považováno za nejlepší z celé ságy.

Abramsovi se prostě dařilo, nač sáhl. Potvrdil to i dalším seriálem, což byla sci-fi Hranice nemožného. Očekávání byla přehnaná a seriál je nenaplnil, přesto dodnes patří k tomu nejzajímavějšímu, co americká televize vytvořila. Oprášil také pokusy s Bad Robot prosadit se ve filmu, což se podařilo v roce 2008 se snímkem Cloverfield (u něj figuroval jako producent).

V té době Abramse čekala další velká zkouška – pro studio Paramount měl natočit novou verzi sci-fi klasiky Star Trek, která má stamiliony fanoušků po celém světě. Navíc s rozpočtem, který se vyšplhal na 150 milionů dolarů, což představuje ohromnou psychickou zátěž. I v tom Abrams obstál a výsledný film zahájil novou sérii, jejíž třetí díl vstoupí do kin 18. srpna.

NOVÝ SPIELBERG

Po Star Treku z roku 2009 Abrams natočil ještě tři filmy. Přesto jeho režijní počiny v kinech vydělaly přes 3,5 miliardy dolarů. Jak se to tvůrci, který natočil pouhých pět filmů, povedlo? Klíčové je přátelství se Stevenem Spielbergem. O jejich setkání koluje řada historek, nicméně podstatné je, že Abrams Spielberga obdivoval od mládí. Ještě jako amatér se dostal k restaurování Spielbergových starých snímků natáčených na kameru super 8.

Když se pak stal úspěšným autorem, Spielberg mu často radil, právě s ním prý Abrams konzultoval, zda má točit Star Trek.

V roce 2011 vyústila jejich spolupráce ve snímek Super 8 – Abrams ve Spielbergově produkci natočil svůj doposud jediný autorský film, který není pokračováním slavné série. Jde o poctu mladým amatérským filmařům, kterými oba kdysi byli. Poté se už o Abramsovi otevřeně mluvilo jako o prvním velkém následovateli Stevena Spielberga, který má přinejmenším stejný komerční potenciál. To sice snímek Super 8 ještě nepotvrdil, ale druhý Abramsův Star Trek z roku 2013 už ano.

NA VRCHOL S DISNEYM

„Na pokračováních není nic špatného, prostě se lépe prodávají,“ prohlásil jednou Abrams. A nejvíce to potvrdil na přelomu loňského a letošního roku. To se na čelných místech žebříčků návštěvnosti nadlouho usadil prozatím poslední Abramsův film – sedmý díl Star Wars. Ságu George Lucase sám filmař označil za nejdůležitější filmový počin své generace, protože „ukázala jasně personifikované dobro a zlo, stejně jako to generaci našich rodičů ukazovaly westerny“. Sedmý díl série vznikl pod taktovkou studia Walt Disney, které od Lucase koupilo Lucasfilm včetně možnosti natáčet další Hvězdné války.

Volba Abramse na pozici hlavního tvůrce (psal scénář a režíroval) byla velmi chytrá. Abrams byl na vrcholu a podařilo se mu proměnit ve zlato vše, nač sáhl. Dokázal novému mladému publiku přeložit archaický Star Trek a zároveň ne-naštvat původní diváky. A přesně totéž měl zopakovat u daleko složitější látky, tedy Star Wars. Abrams to udělal velmi mazaně. Natočil vlastně to nejlepší z prvních dvou dílů (epizoda IV a V), do centra postavil ženu a využil i starých postav, které miliony diváků milují už čtyři desetiletí. Navíc vše zabalil do velmi atraktivní podívané. Výsledný film se stal třetím komerčně nejúspěšnějším filmem všech dob a jeho tržby překonaly dvě miliardy dolarů. Přesto Abrams odmítl natáčet další epizody.

Češi slaví na Cannes Lions historický úspěch

Foto: clif

LVÍ ŽNĚ. Agentura McCann Prague (na snímku) proměnila v Cannes dvě ze šestnácti přihlášek, Young & Rubicam podala rekordních 200 přihlášek a získala sedm lvích sošek.

■ Největší reklamní festival na světě Cannes Lions pro Českou republiku letos skončil radostně: čeští kreativci si odvezli devět sošek, tedy nejvíce v historii.

Petr Novotný

Zlato získala agentura McCann Prague, která v Cannes bodovala s edukativní kampaní pro síť farmářských obchodů Náš grunt. Za tutéž kampaň získala i bronz v kategorii Direct. McCanni tedy proměnili dvě ze šestnácti svých přihlášek, což je v konkurenci 22 tisíc reklamních počinů z celého světa v pravdě husarský kousek.

Národní hrdiny se ovšem stali pražští Young & Rubicam, kteří nejprve

podali do Cannes rekordních dvě stě přihlášek a nakonec získali sedm lvích sošek. Dvě stříbrné za imageovou kampaň pro časopis Forbes v kategorii Print & Publishing a pět bronzových za favorizovanou kampaň pro UNHCR Sami jsme byli uprchlíci. Oceněný spot natočil v produkci společnosti Stink Martin Krejčí, fotografického zpracování se ujal Miro Minarových.

Více novinek ze světa médií, reklamy a marketingu v aktuálním vydání časopisu Strategie

Martin Charvát se naplno pouští do studia Remembership

Martin Charvát, spoluzakladatel a dlouholetý kreativní ředitel agentury Konektor, se ujímá pozice executive creative director ve studiu Remembership. To se zabývá především budováním značek a soustřeďuje se též na vyhledávání a podporu mladých talentů a spolupráci s nimi. Charvát zůstává akcionářem Konektoru, většinu energie ale nyní bude věnovat rozvoji kreativního studia Remembership, jež s Konektorem sdílí kanceláře.

„Se studiím Remembership jsem pracoval už v rámci Konektoru více než dva roky. Studio rostlo a vyrostlo spolu s námi. Chybějící zkušenosti nahrazovali jeho členové enormním

Foto: Remembership

AKTUÁLNÍ ZAMĚŘENÍ. Martin Charvát (vlevo) zůstává akcionářem agentury Konektor, většinu energie ale nyní bude věnovat rozvoji studia Remembership, které s Konektorem sdílí kanceláře. Na snímku s Petrem Rubáčkem, zakladatelem Remembershipu.

nadšením a pracovitostí. Moje úloha je jasná a je to vlastně jen pokračováním toho, co jsem s trochou menší intenzitou dělal doteď: přináším do týmu své znalosti, zkušenosti a nadhled. Vedu kreativní procesy a pomáhám s vytýčováním a určováním komunikačních a kreativních strategií,“ vysvětluje Martin Charvát.

Agenturu Konektor Charvátův přestup nevykolejí, protože již delší dobu pracuje v systému více kreativních ředitelů dedikovaných konkrétním klientům. Na tomto principu bude Charvát i celé studio Remembership s agenturami ze skupiny Konektor i nadále spolupracovat. /pjn/

V centru zájmu

Jana Lutonská

S poctivostí nejdál dojdeš

Pravda je sice relativní, ale lhát se nemá. Základní pravidlo, které vtlukáme do hlavy už malým dětem a na kterém stavíme. Pravidlo, k němuž se například v PR hlásíme v etických kodexech, kde se zavazujeme našim klientům, že nebudeme v práci pro ně používat praktiky, jež by je ve svém konečném důsledku mohly vážně poškodit.

Přesto právě na stránkách deníku E15 nedávno jedna z PR agentur svým inzerátem s výrazným kosočtvercem hlásala, že „přesvědčí média o tom, že tohle je koule“. Slibovala tak práci, která zcela odporuje zásadám public relations.

PR agentury totiž svou činnost opírají o to, že zprostředkují veřejnosti (a tedy i médiím) různé pohledy na dané skutečnosti, že ve prospěch klienta či jeho projektu zvýrazní a odkryjí fakta, která mohou být opomíjena, zdůrazní skutečnosti, jež mohou dané služby zatraktivnit, případně pomohou klientovi prolout rozbourané krizové časy a minimalizovat dopady hrozících katastrof. Nikdy však za pomoci lži. Lhát se totiž nevyplácí, zvláště ve vztahu s médii. Novináři nejsou hlupáci, umí si spočítat dvě a dvě dohromady i zjistit, kde pravda leží.

Agentura, která inzeruje a de facto slibuje, že bude při své práci podvádět a manipulovat, není poctivá. Vybere si ji možná ten, kdo chce profesionálního lháře. Kdo potřebuje skutečného partnera pro svůj byznys, vybere si PR jinde.

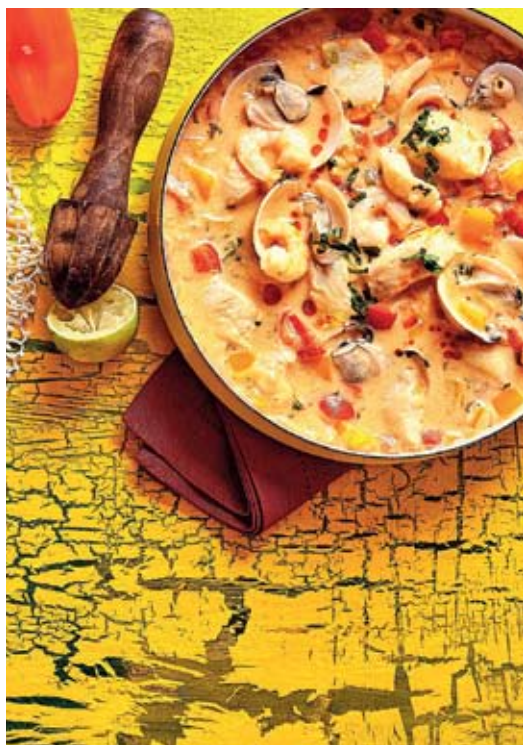
Autorka je členkou výkonné rady APRA

Léto v rytmu samby

■ Brazílie není jen země Ria, karnevalu a fotbalu, ale také podmanivého jídla. Podle rázu kraje a jeho obyvatel se proměňuje kuchyně i typická národní jídla. Moqueca je prostě na severu jiná

než dole na jihu, empanadas se plní jinak u pobřeží a ve vnitrozemí, koktejl caipirinha souvisí se silou pálenky a místními zvyklostmi. Všude se ale rozní maso. Grilování znamená totiž nejen skvělé jídlo,

ale také příležitost, jak shromáždit rodinu, přátele nebo všechny dohromady. Ochutnejte doma kousek této slunečné země. Třeba zrovna v srpnu, až budete fandit našim olympijským borcům. /jat/

Moqueca se smetanovou omáčkou

Ingredience na čtyři až šest porcí:

- 300 g pevné bílé ryby
- 200 g mušlí
- 200 g krevet
- 4 lžičce limetkové šťávy
- 3 drcené stroužky česneku
- sůl a pepř
- palmový olej (či olivový)
- 2 cibule nebo 1 šálek jarní cibulky
- ½ žluté a ½ červené papriky
- 1 lžička chilli vloček
- 1 lžičce mleté sladké papriky
- 2 šálky krájených rajčat
- 1 šálek lístků koriandru
- 1–2 šálky kokosového mléka

Postup: Stejně velké kusy ryby osolte a opepřete a v míse smíchejte s limetkou a česnekem. Propíchněte mušle a krevety. Ve velkém hrnci nechte zesklovatět na oleji cibuli, přidejte nakrájené papriky, chilli vločky a mletou papriku, osolte a opepřete, promíchejte a přikryjte poklicí. Až paprika začne měknout, přidejte rajčata a odkryté povařte zhruba pět minut. Vmíchejte nasekané lístky koriandru, lžící odeberte polovinu zeleniny, do hrnce naskládejte rovnoměrně maso a na ně vraťte odebranou zeleninu. Přidejte mušle a škeble. Zalijte kokosovým mlékem, okořeňte podle chuti a deset až 15 minut povařte.

Tip: Před podáváním zlehka přimíchejte kokosovou smetanu. Posílí exotickou příchuť a dodá jídlu sametovou konzistenci.

Empanadas s jarní cibulkou

Ingredience na 12 až 16 kusů:

- 100 g másla (nejlépe přepuštěného)
- 2 žloutky
- 1 lžičce octa (nejlépe sherry ocet)
- ½ lžičky soli
- 350 g hladké mouky
- + trocha na vál
- 4–6 jarních cibulek
- NÁPLŇ
- 300 g vepřové panenky
- sůl a pepř
- rostlinný olej
- 1 šálek palmových srdcí v nálevu
- 2 papričky jalapeño
- 2 větší stroužky česneku
- 1 cibule
- 1 jarní cibulka
- šálek lístků koriandru
- 3 žloutky

Postup: Do mísy nalijte 100 ml vody, přidejte rozehráté máslo. Vmíchejte žloutek a ocet. Hladkou mouku prosejte se solí, vytvořte důlek, postupně do něj přilévajte směs s tukem a zapracovávejte do mouky. Rukama vypracujte hladké lesklé těsto. Zabalte ho do fólie a nechte v lednici dvě hodiny odpočinout. Připravte náplň: Maso nakrájejte na nudličky, osolte, opepřete. Pánev potřete olejem, rozehrňte ji a maso orestujte. Palmová srdce nakrájejte a promíchejte s masem, drobně nasekanými papričkami, česnekem, cibulí a jarní cibulkou i lístky koriandru. Směs propojte dvěma žloutky. Mezi dvěma fóliemi nebo na lehce pomoučeném vále vyválejte těsto. Pomocí většího tvořítka na plněné taštičky vykrájejte ostrou stranou kolečka, potom jedno po druhém vkládejte na ozubenou stranu, přidejte náplň a přimáčkněte. Rozložte na plech vyložený pečicím papírem, potřete žloutkem rozšlehaným se dvěma lžičkami vody a deset minut pečte v troubě rozehráté na 200 stupňů Celsia, snižte teplotu a dopečte při 180 stupních. V kastrolu přiveďte k varu vodu a čtyři minuty v ní blanšírujte jarní cibulky.

Foto Shutterstock 3x

Koktejl caipirinha

Ingredience na čtyři sklenice:

- 2 limetky + proužky
- 200 ml cachacy (pálenky nastrohané kůry z cukrové třtiny)
- 4 lžičce pískového cukru
- kostky ledu

Postup: Limetky dobře omyjte, rozpulte a každou zešikma rozkrájejte na šest dílů. Rozdělte je do vysokých sklenic, přisypte cukr a trochu pomačkejte. Přidejte led a zalijte pálenkou z cukrové třtiny – cachaçou. Do každé sklenice přidejte trochu kůry, brčko a okraj ozdobte dílkem limetky.

Více gastro tipů v letním dvojčísle časopisu Food

FOOD

Foto dne

Foto: tisk

OBR NA LABI. Stře-
kovským zdymadlem
v Ústí nad Labem
proplula loď Viking
Astrild. Se svou
délkou 110 metru
a šířkou 11,4 metru
patří k největším
plavidlům na vnitro-
zemských vodních
cestách. Kolos plující
pod švýcarskou vlaj-
kou pojme 98 ces-
tujících. Vzhledem
k nízkým stavům na
Labi nemohly pohon
zajišťovat lodní šrou-
by. Posloužila proto
vodometka, která
využívá nasávání
a vypouštění vzdu-
chu a dovoluje velmi
nízký ponor.

Vědci zjistili, že...

...pandy nemají chuť se množit. Bolí je břicho

■ Předchůdci černobí-
lých medvídků udělali
fatální chybu, když se
rozhodli živit výhradně
bambusem.

Příčinou nevalného sexuá-
lního apetitu medvídků pan-
da by mohly být soustavné
zažívací potíže. Populace
pand velkých, kterých podle
posledního sčítání není ani
1900, doplácí na pradáv-
né rozhodnutí svých předků
přejít výhradně na rost-
linnou stravu. Pravidelně
totiž trpí středně závaž-
nými zažívacími potížemi
a průjmy. Tyto stavy podle

studie biologů z Mississippi
State University významně
utlumují sexuální chování

medvídků. Na problém bylo
zaděláno, když se pandy
před dvěma miliony lety

Foto: profimedia.cz

NECHCE SE. Pandy často „nemají náladu“. Nebolí je hlava, ale
trpí zažívacími potížemi.

zatím z neobjasněných pří-
čin rozhodly výhradně pro
rostlinnou stravu. Byložra-
vému zaměření se postupně
přizpůsobovaly. Mimo jiné
jim mimořádně zesílily
žvýkačkové svaly, změnil se tvar
zubů a vyvinul se speciální
„prst“ na trhání bambusu.

Evolučně však podle
všeho zaostával zažívací
trakt medvídků, kterým
strava prochází necelých
deset hodin, zatímco ostatní
byložravci tráví až 24 hodin.
Jinak řečeno, pandí zažívání
jednotvárnou stravu nezvlá-
dá. Střeva jsou pod stálým
náporem, jehož řešením je
totéž, co v zažívacím traktu

jakéhokoli jiného masožrav-
ce či všežravce – průjem.
Zvíře po něm chvíli drží půst,
během kterého se povrch
střev ozdraví, ale pak se vrátí
k jednotvárné stravě. Cyklus
fyzického podráždění a zmē-
ny mikroflóry se tím spustí
nanovo.

Právě tento jev podle
studie, kterou vědci publi-
kovali v časopisu *Frontiers
in Microbiology*, vyvolává
častou podrážděnost pand
a jejich sexuální netečnost.
Zažívací potíže mohly také
způsobovat vyšší počet
potratů, a fakticky se tak
podepsat na populačním
úpadku celého druhu. /msc/

ICT

PARTNER PŘÍLOHY

ENJOY SAFER
TECHNOLOGY™

Internet je v 73 procentech domácností

Český statistický úřad (ČSÚ) vydal publikaci Informační společnost v číslech 2016. Přináší aktuální údaje o rozvoji informační a digitální společnosti v České republice. Její značná část je věnována stavu technologií v domácnostech.

Ještě před třiceti lety mnoho českých domácností závistivě vzhlíželo k těm, kteří měli to štěstí a jejich byt nebo dům byl vybavený telefonní pevnou linkou. Obzvlášť v nových sídlištích se na tuto vymo-

ženost muselo čekat i několik let. Nyní je situace naprosto odlišná, podle šetření ČSÚ počet pevných linek dlouhodobě klesá. Na konci roku 2014 používala pevný telefon jen necelá pětina domácností, v roce 2000 byly přitom pevné linky součástí tří čtvrtin českých domácností.

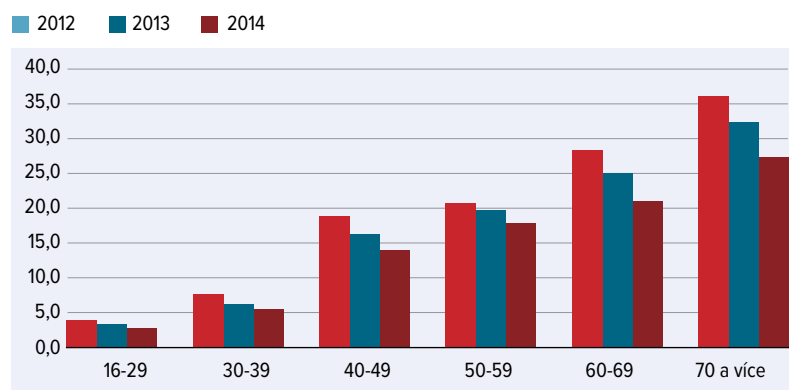
ČR se aktuálně řadí mezi země s nejmenším počtem pevných linek. Stejně jako ve Finsku je najdeme v pouhých 15 % domácností, zatímco průměrně v Evropě vlastní pevnou stanici stále ještě skoro 70 % domácností. Naopak přístup k mobilnímu telefonu má v současnosti 99 % českých domácností, zatímco v roce 2000 to byla pouhá třetina.

V roce 1991 měla počítač 4 % domácností a o laptotech si tehdy mohli běžní smrtelníci nechat zdát. Zato současná čísla potvrzují celosvětový trend ústupu desktopů. Ty dominovaly domácnostem až do roku 2014, loni už je vystřídala přenosná zařízení, která používá 43 % domácností vlastníci počítačů. Dalších 32 % domácností pak využívá oba druhy počítačů.

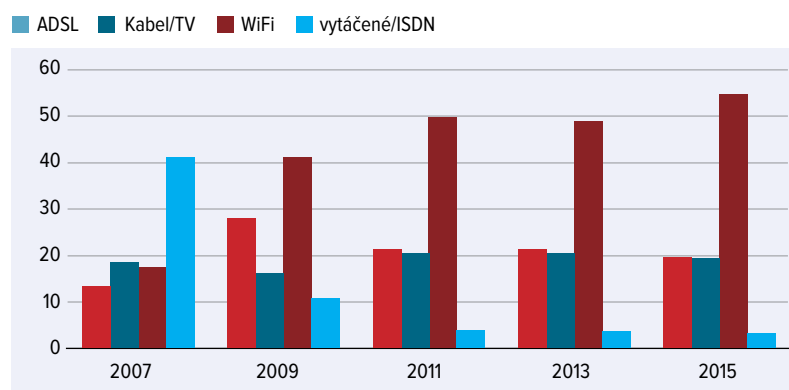
Stále také stoupá počet domácností s internetovým připojením. Disponují jím už téměř tři čtvrtiny z nich (73 %). Zbýlých 1,1 milionu domácností bez přístupu k internetu uvádějí jako nejčastější důvod, proč jej nemají, to, že ho nepotřebují. Více než 40 % domácností bez připojení také uvedlo, že s internetem neumí pracovat.

Jan Spěšný
časopis Connect

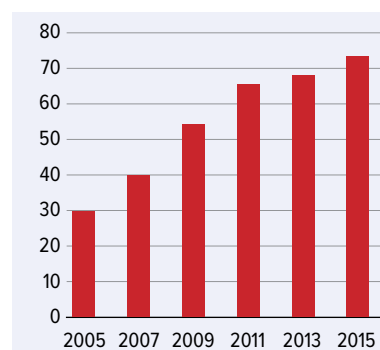
Procento domácností s pevnou linkou dle věku osoby v jejím čele

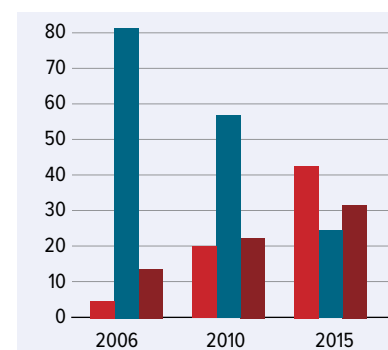
Způsob připojení k internetu v domácnostech

Počet domácností s počítačem /v %/

Typy počítačů v domácnostech /v %/

fontana

Váš nápojový specialista

Kvalitní nápoje pro vaše hosty.
Ekonomický pitný režim pro váš personál.

Pramenitá voda a kvalitní přístroje.
Výdejníky vody z řady s účinnou filtrací.
Kávovary a široký výběr surovin.

Vyzkoušejte si nás
na 14 dní

ZDARMA

www.fontana.cz

Podcenit zabezpečení přístupu do firemní sítě se nevyplácí

Brněnská společnost AG Foods, která vyrábí rozpustné nápojové směsi do kávovarů a kromě Česka provozuje vlastní pobočky i na Slovensku, v Polsku a v Maďarsku, řeší závažný problém. Její miliardové obraty ohrozili dva bývalí manažeři firmy, kteří si před odchodem ze společnosti odnesli citlivá data a know-how, jež využili pro založení konkurenční společnosti. AG Foods přišla o unikátní receptury i o seznam klientů a nyní se s bývalými zaměstnanci soudí o odškodné. Výsledek je ale nejistý a renomé firmy bylo nezvratně poškozeno.

S podobným problémem jako AG Foods se v posledních dvou letech podle průzkumu poradenské firmy PwC setkala zhruba každá třetí česká firma. Citlivá data nebo majetek jim odcizili nejen bývalí či současní zaměstnanci, ale také zákazníci, obchodní zástupci, zprostředkovatelé nebo prodejci. V dalších případech došlo k ohrožení „zvenku“ při využívání firemních dat na osobních počítačích, noteboocích nebo tabletech zaměstnanců. Neexistuje nic nebezpečnějšího než si stáhnout taková data do vlastního zařízení a bez dalšího zabezpečení je používat, kdekoli se to zaměstnanci namane. Problém na sebe nenechá dlouho čekat: stačí, aby do zařízení zaměstnance přes veřejnou síť Wi-Fi pronikl útočník a data si stáhl. Poté je může prodat přímo konkurenci nebo nabídnout ve veřejné internetové dražbě.

Hackerovi stačí necelá hodina

Drtivá většina firem nemá dostatečně zabezpečený přístup ani ke své vlastní počítačové síti, takže hackerům stačí k prolomení jejich systému necelá hodina. Vyplývá to ze studie Data Breach Investigations Report, kterou letos na jaře zveřejnila americká společnost Verizon. Výsledky výzkumu jsou alarmující: zmiňovaná necelá hodina by stačila

Foto profilmedia.cz, foto na titulní straně profilmedia.cz

k infiltraci u 93 procent sledovaných společností. Verizon analyzoval víc než 100 tisíc bezpečnostních incidentů a 2 260 potvrzených průniků do firemní IT infrastruktury po celém světě. Zatímco útočníci neměli problém dostat se poměrně rychle k citlivým firemním datům, napadeným společností většinou trvalo podstatně delší dobu, než vůbec útok zaznamenaly.

Podle studie oběti v 83 procentech případů odhalily potíže až po několika týdnech. Přitom čím později se na útok přijde, tím větší má dopad na firmu. Útočník může dny a týdny stahovat citlivá data nebo záměrně poškozovat firemní systémy. Autor výzkumu, společnost Verizon, upozorňuje, že ve dvou třetinách případů odhalených útoků bylo příčinou slabé nebo ukradené přihlašovací heslo do firemní sítě. „Opět to potvrzuje nutnost používat

dvoufaktorovou autentizaci nebo alespoň nástroje Password Manager, zejména u účtů klíčových zaměstnanců,“ upozorňují autoři studie.

Nebezpečí však nehrozí pouze ve chvíli, kdy zaměstnanec pracuje z domova. Specifickou situací je třeba řešit u firem či zaměstnanců působících dlouhodobě mimo kancelář. Ať už se zaměstnanec připojuje do firemní sítě přímo v kanceláři, nebo vzdáleně z domova či pracovní cesty, jeho totožnost by měla být vždy ověřena pomocí více faktorů. Za základ lze považovat dvoufaktorové ověření pomocí dvojice uživatelské jméno a heslo v kombinaci s jednorázovým heslem, tzv. OTP. Při vzdáleném přihlašování do firemní IT infrastruktury by tedy nemělo být vyžadováno pouze prosté heslo, ale ještě další potvrzení, obvykle prostřednictvím mobilního telefonu nebo hardwarového tokenu. Zaměstnanec při připojení

pomocí VPN či webové aplikace typu OWA obdrží na mobilní telefon jednorázové heslo (nebo použije existující heslo z hardwarového tokenu), čímž potvrdí svoji identitu při komunikaci se vzdáleným firemním serverem.

Jednorázové heslo na mobil

„Na IT trhu je poměrně dost systémů, které taková řešení nabízejí, ale úroveň je velmi různá. Vývoj pokračuje stále dopředu, takže se objevuje více a více možností zabezpečení. Například v nejnovější verzi ESET Secure Authentication lze autentizaci přidat i do přihlašování k Windows. Pro služby typu RDP nebo WEB APP lze také např. definovat rozsah IP adres, ze kterých nemá být autentizace vyžadována. ESET Secure Authentication podporuje cloudové služby typu Office 365 a Google aplikace. Umožňuje také odesílat jednorázová hesla i pomocí vlastní SMS brány nebo e-mailem,“ říká produktový manažer společnosti ESET Martin Skýpala a dodává, že nejnovější verze ESET Secure Authentication nabízí snadnou integraci vašich služeb buď založených na RADIUS protokolu, nebo pomocí rozhraní API pro ESET Secure Authentication disponuje rovněž i vývojářským SDK, které umožňuje řešení implementovat do vlastního systému, bez potřeby použití Active Directory.

Ochrana před útoky zvenku i zevnitř

„V ideálním případě by zaměstnanec neměl mít potřebu ukládat na svém nejen mobilním zařízení firemní data. Ba právě naopak, data mají zůstat v bezpečí firemních serverů a uživatel, který je ke své práci potřebuje, je má dostávat odtud. Technologie typu klient/server, doručování aplikací, VDI, terminálové služby nebo VPN jsou schopné potřebný komfort a ve spojení s dvoufaktorovou autentizací i odpovídající zabezpečení bez potíží zaručit. Stačí pouze vybrat tu pravou reflektující vaše potřeby a implementovat ji ve vaší infrastruktuře,“ radí Miroslav Dvořák, technický ředitel společnosti ESET.

Zaměstnavatel by si měl vždy uvědomovat potenciální rizika spojená s únikem, poškozením nebo s manipulací firemních dat.

/mik/

DOKAŽTE VÍCE

S BEZPEČNOSTNÍM ŘEŠENÍM ESET

Svěřte firemní IT zabezpečení produktům ESET. Jsou rychlé, jednoduše se používají a mají skvělou technologii detekce škodlivého kódu. Užijte si úroveň ochrany, díky které se můžete plně soustředit na svou práci.

Více informací na: eset.cz/firmy, tel.: 222 811 100, e-mail: obchod@eset.cz

ENJOY SAFER TECHNOLOGY™

